

Evaluarea de due diligence de mediu
și socială, evaluarea impactului și
auditul de siguranță rutieră pentru
Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere
TENT-T din Moldova, DTM 55768

Proiectul nr. 12002-106

Data: 14.05.2026

Versiunea: 1.2

Planul de implicare a părților interesate R7

European Bank
for Reconstruction and Development

1. Conținut

1. Conținut	2
Tabelul figurilor	3
Tabelul tabelelor	4
2. Fișa proiectului.....	5
2.1. Abrevieri	6
2.2. Notă importantă/Declarație de exonerare de răspundere.....	7
3. Planul de implicare a părților interesate	8
3.1 Introducere și prezentare generală a proiectului.....	8
3.2 Cadrul juridic și instituțional.....	15
3.2.1 Legislația națională vs. Cerința de performanță 10 a BERD – Analiza discrepanțelor.....	15
3.2.2 Cerințele BERD.....	18
3.2.3 Convenții internaționale	18
3.3 Identificarea și cartografierea părților interesate.....	20
3.3.1 Metodologie	20
3.3.2 Părți interesate interne și externe	22
3.3.3 Categoriile de părți interesate.....	22
3.3.4 Integrarea în ciclul proiectului	23
3.3.5 Metode de consultare pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectului	24
3.4 Grupuri vulnerabile sau defavorizate	25
3.1.1. Metoda de identificare	26
3.1.2. Grupurile vulnerabile identificate și măsurile de implicare adaptate	26
3.1.3. Consultare semnificativă cu grupurile vulnerabile	26
3.5 Implicarea părților interesate.....	27
3.5.1 Implicare istorică – Studiul de fezabilitate	28
3.5.2 Implicarea timpurie a părților interesate.....	28
3.5.3 Consultări publice și colectarea datelor de referință.....	33
3.5.4 Cerințe transversale privind implicarea părților interesate.....	40
3.6 Planul de publicare a informațiilor și de consultare.....	41
3.6.1 Documentele care urmează să fie publicate	41

3.6.2	Calendarul publicării	41
3.6.3	Calendarul de implicare și responsabilitățile pe durata ciclului de viață al proiectului	41
3.6.4	Documentarea și integrarea feedback-ului	42
3.7	Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM)	42
3.7.1	Obiective	42
3.7.2	Structură și proces	42
3.7.3	Canale de depunere a sesizărilor	43
3.7.4	Mecanismul de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor	44
3.7.5	Comunicare și sensibilizare	46
3.7.6	Fluxul de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului	46
3.8	Roluri și responsabilități	47
3.8.1	Principalele părți interesate și responsabilitățile instituționale privind implementarea proiectului	47
3.8.2	Cadrul instituțional privind implementarea SEP	48
3.8.3	Coordonare și raportare	48
3.9	Monitorizare și raportare	49
3.9.1	Obiectivele de monitorizare	49
3.9.2	Indicatori-cheie de performanță	49
3.9.3	Raportare și revizuire	51
3.10	Anexe și referințe	51
Anexă		52

Tabelul figurilor

Figura 3-1: Prezentare generală a drumului R 7	9
Figura 3-2: Coridorul TEN-T	10
Figura 3-3 : Traseele proiectului și loturile 1– 4	12
Figura 3-4: Implicarea părților interesate pe parcursul ciclului de viață al proiectului	24
Figura 3-5 : Exemple de informații afișate pe panourile de informare	30
Figura 3-6 : Prezentare generală a întâlnirilor față în față	31
Figura 3-7 : Fotografii de la întâlnirile față în față cu reprezentanții întreprinderilor	31
Figura 3-8 : Vizite la fața locului la diferitele loturi	32
Figura 3-9 : Întâlniri cu NRA/AND și ANTA	32
Figura 3-10 : Implicarea comunității	38
Figura 3-11 : Nivelurile de depunere a reclamației	43
Figura 3-12 : Procedura GRM pentru angajați	45

Figura3-13 : Fluxul de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului	46
---	----

Tabelul tabelor

Tabelul3-1 : Principalele zone administrative	12
Tabelul 3-2 : Elementele principale ale implicării părților interesate.....	15
Tabelul 3-3 : Prezentare generală a legislației naționale relevante	16
Tabel 3-4 : Rezumatul discrepanțelor - Legislația moldovenească vs PR10 al BERD	17
Tabelul 3-5 : Analiza și ierarhizarea grupurilor de părți interesate în funcție de nivelul de interes și influență	22
Tabelul 3-6 : Prezentare generală a grupurilor de părți interesate	23
Tabelul 3-7 : Prezentare generală a metodelor de implicare.....	25
Tabelul 3-8 : Prezentare generală a grupurilor vulnerabile identificate	26
Tabelul 3-9: Activități menite să asigure participarea diferitelor grupuri	27
Tabelul 3-10 : Prezentare generală a anunțurilor publicate.....	30
Tabelul 3-11 : Prezentare generală a consultărilor publice	38
Tabelul 3-12 : Comentarii cheie	40
Tabelul313 : Prezentare generală a cerințelor privind implicarea părților interesate	40
Tabelul 3-14 : Prezentare generală a documentelor care vor fi publicate	41
Tabelul 3-15 : Publicarea pachetului ESA	41
Tabelul 3-16 : Prezentare generală a procesului	42
Tabelul317 : Prezentare generală a responsabilităților	48
Tabelul 3-18 : Prezentare generală a responsabilităților cheie ale diferitelor părți interesate în ceea ce privește implementarea SEP.....	48
Tabelul319 : Prezentare generală a indicatorilor-cheie de performanță (KPI)	50
Tabelul 3-20 : Prezentare generală a anexelor	51

2. Fișa proiectului

Numărul proiectului	P12002-107		
Titlul proiectului	Analiza de due diligence de mediu și socială, evaluarea impactului și auditul de siguranță rutieră pentru proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Moldova		
Alocare/linie bugetară			
Acordat la	25.06.2025		
	Revizuire:	Editor:	Data:
	V1.0	MC Mobility	23.04.2026
	V 1.1 Comentarii	MC Mobility	06.05.2026
	V1.2 Comentarii și excluderea loturilor 5 și 6	MC Mobility	14.05.2026
Verificare calitate:	MC Mobility Consultants		
	Client	Contractant	Partener de implementare
Denumire:	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	MC Mobility Consultants GmbH	
Adresă:	Five Bank Street Londra, E14 4BG Regatul Unit	Zwölfergasse 8/3/28, VIENA, 1150, Austria	
Număr de telefon:		+4318923600	
Persoană de contact:	Dadabaev, Jamol	Holger Eiletz	
Adresă de e-mail:	DadabaeJ@ebrd.com	holger.eiletz@vienna-mc.com	
Semnături:			
Numele experților:	Egidijus Skrodenis, manager de proiect Sabine Stumpf-Langer, manager adjunct de proiect Marina Grosu, specialist în sănătate și siguranță Dovydas Skrodenis, auditor în domeniul siguranței rutiere Tatiana Ilescu, specialist în mediu Ala Rotaru, specialist în biodiversitate		

2.1. Abrevieri

Abreviere	Descriere
AND	Administrația Națională a Drumurilor
AoI	Zona de influență
CPA	Autoritatea publică centrală
CRPD	Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități
CPB	Punct de trecere a frontierei
DD	Proiect de execuție
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
EP	Autorizație de mediu
EPIC	Investiții în conectivitate în cadrul Parteneriatului Estic
ESDD	Due diligence de mediu și social
ESA	Evaluare de mediu și socială
ESAP	Plan de acțiune de mediu și social
ESIA	Evaluarea impactului asupra mediului și a aspectelor sociale
ESP	Politica de mediu și socială
UE	Uniunea Europeană
GD	Decizie guvernamentală
GO	Ordin guvernamental
GLP	Punctul local de soluționare a reclamațiilor
GFP	Punctul focal pentru reclamații
ONG	Organizație neguvernamentală
NRA	Administrația Națională a Drumurilor
NTS	Rezumat netehnic
LPA	Autoritatea publică locală
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
PR	Cerințe de performanță
PAP	Persoane afectate de proiect
RAP	Plan de acțiune privind relocarea
RM	Republica Moldova
RPF	Cadrul de politică privind relocarea
SEP	Planul de implicare a părților interesate
SIF	Fondul pentru infrastructură durabilă
TEN-T	Rețeaua transeuropeană de transport
ToR	Termeni de referință

2.2. Notă importantă/Declarație de exonerare de răspundere

MC Mobility Consultants GmbH („Consultantul”) acționează în numele Administrației Naționale a Drumurilor din Republica Moldova („**Clientul**”) în conformitate cu condițiile prevăzute în documentul intitulat „Due diligence de mediu și social, evaluarea impactului și auditul de siguranță rutieră pentru Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Republica Moldova” („**Proiectul**”) și nu are nicio responsabilitate față de nicio altă parte în afara Clientului în ceea ce privește furnizarea de consultanță legată de Proiect.

Consultantul a întocmit prezentul document pentru nevoile Clientului, ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și ale Administrației Naționale a Drumurilor din Republica Moldova, precum și în scopul prezentării structurii de organizare și management convenite și a aspectelor conexe. Nicio altă parte nu are dreptul să se bazeze pe prezentul document în niciun scop, iar Consultantul nu își asumă nicio responsabilitate sau răspundere față de nicio altă parte în afara Clientului în legătură cu prezentul document și/sau cu orice element al conținutului său.

Prezentul document a fost elaborat pe baza informațiilor furnizate de Client. Toate informațiile primite de la Client și cuprinse în prezentul document sunt acceptate, fără a fi supuse vreunei auditări sau verificări, ca date care reflectă în mod complet și exact organizarea și operațiunile Clientului în toate segmentele relevante ale Proiectului. Deși Consultantul este responsabil față de Client pentru îndeplinirea activității sale cu competență și diligență rezonabile, conținutul prezentului document se bazează pe informațiile furnizate Consultanului. Consultantul nu a verificat în mod independent conținutul informațiilor furnizate și nici nu a auditat sau verificat în alt mod informațiile furnizate. În consecință, orice erori sau omisiuni din datele furnizate ar putea avea un impact semnificativ asupra livrabililor. Consultantul nu va fi responsabil pentru fiabilitatea conținutului prezentului document și al raportului, sau a sfaturilor verbale, în cazul în care acestea se bazează pe informații obținute de la Client care sunt inexacte sau incomplete.

Toate drepturile de autor și alte drepturi de proprietate asupra prezentului document rămân proprietatea Consultanului, iar orice drepturi care nu sunt acordate în mod expres în prezenții termeni sau în Contract sunt rezervate. Deținerea prezentului document sau a unei copii a acestuia de către o terță parte nu implică dreptul de a-l publica, distribui sau utiliza. În cazul în care o terță parte utilizează informațiile conținute în prezentul document, Consultantul și angajații săi nu își asumă nicio responsabilitate pentru o astfel de utilizare.

În măsura maximă posibilă, atât Consultantul, cât și Clientul își declină orice răspundere care decurge din sau este legată de utilizarea (sau neutilizarea) acestui document și a conținutului său, inclusiv orice acțiune comercială sau decizie comercială luată ca urmare a unei astfel de utilizări (sau neutilizări). Niciun utilizator terț nu dobândește, ca urmare a unui astfel de acces, vreun drept pe care nu l-ar fi avut în alte condiții, iar Consultantul nu și-a asumat nicio sarcină sau obligație pe care nu ar fi avut-o în alte condiții.

Prezentul document și conținutul său sunt confidențiale și nu pot fi reproduse, redistribuite sau transmise, direct sau indirect, către nicio altă persoană, în întregime sau parțial, fără consimțământul prealabil scris al Consultanului.

3. Planul de implicare a părților interesate

3.1 Introducere și prezentare generală a proiectului

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) are în vedere acordarea unui împrumut suveran Republicii Moldova pentru reabilitarea, modernizarea și construcția de noi segmente ale rețelei rutiere, grupate în două tranșe și clasificate pe categorii în conformitate cu Politica de mediu și socială a băncii. Tranșa 1 vizează reabilitarea și modernizarea a trei tronsoane ale drumului R7 R14 (Drochia – Costești – frontiera cu România), precum și construcția centurii Drochia (R7/R12), o porțiune prioritară a coridorului principal al Rețelei Transeuropene de Transport (TEN-T) din Republica Moldova.

Proiectul este implementat de Administrația Națională a Drumurilor (NRA) sub supravegherea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și finanțat de Uniunea Europeană prin Programul de Investiții în Conectivitate al Parteneriatului Estic (EPIC) și Fondul pentru Infrastructură Durabilă (SIF), fiind implementat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

În timpul planificării și dezvoltării oricărui proiect de infrastructură rutieră, este esențial să se ia în considerare aspectele sociale, de mediu și de siguranță rutieră, deoarece acestea pot afecta negativ mediul (solul, apa, aerul, flora, fauna), sănătatea și bunăstarea oamenilor, precum și activitățile economice locale.

În acest scop, este necesar să se efectueze o analiză de due diligence de mediu și socială, o evaluare a impactului și un audit al siguranței rutiere pentru Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TEN-T din Moldova, DTM 55768.

Obiectivul misiunii este identificarea și evaluarea oricăror impacturi negative potențial semnificative asupra mediului și societății, asociate cu proiectul propus, evaluarea conformității cu legislația aplicabilă și cu documentele BERD, precum și cu ESP și PR-urile, determinarea măsurilor necesare pentru prevenirea, minimizarea și atenuarea impacturilor negative, precum și identificarea oportunităților potențiale în domeniul mediului și al aspectelor sociale, inclusiv a celor care ar îmbunătăți sustenabilitatea de mediu și socială a proiectului.

Tranșa 1 actuală, cu loturile identificate mai jos, este clasificată în categoria B conform politicilor BERD.

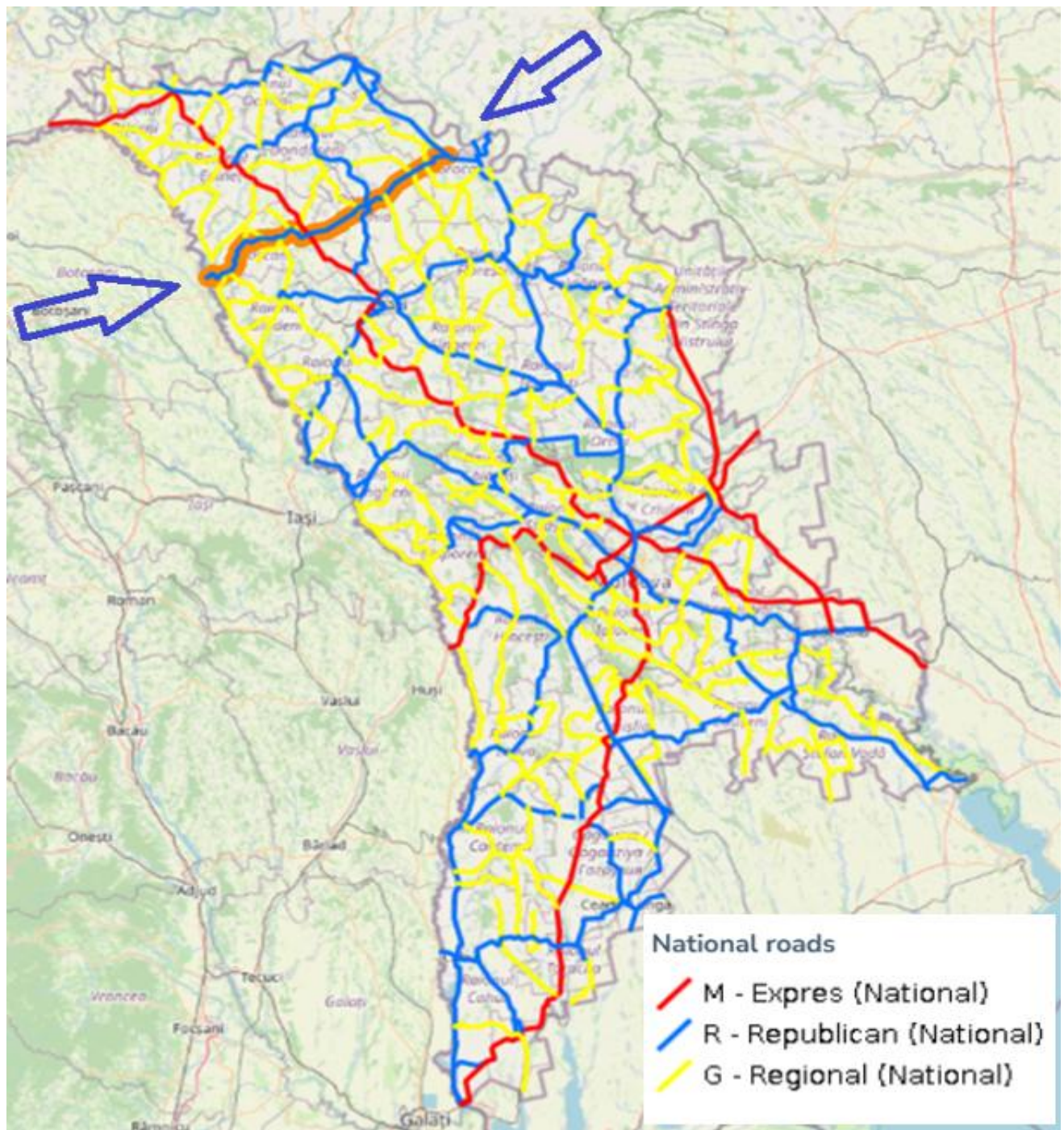

Figura 3-1: Prezentare generală a drumului R 7¹

Proiectele din categoria B necesită o analiză de mediu pentru a evalua eventualele impacturi de mediu viitoare asociate proiectului propus, pentru a identifica oportunitățile potențiale de îmbunătățire a mediului și pentru a recomanda măsurile necesare în vederea prevenirii, minimizării și atenuării impacturilor negative.

Tranșa 1 cuprinde **96, 8 km din drumul național R7 (intersecția cu R14 – Drochia – Costești – frontieră cu România)**, situat geografic în partea de nord a Republicii Moldova, pe teritoriile administrative ale raioanelor

¹ imagine sursă: www.andsa.md hartă interactivă a drumurilor. Informații detaliate despre modul de utilizare a hărții interactive la linkul:

<https://www.andsa.md/comunicate-de-presa/harta-interactiva-drumurilor-publice-nationale-instructiuni-de-utilizare/>

Soroca, Drochia și Rîșcani.

Drumul R7 asigură cea mai scurtă legătură spre nord între Ucraina și România, sprijinind comerțul transfrontalier și exporturile agricole.²

Republica Moldova intenționează să integreze infrastructura națională de transport în Rețeaua Transeuropeană de Transport (TEN-T) – un obiectiv strategic stabilit în Strategia de Mobilitate 2030 – prin modernizarea căilor ferate, construirea de poduri și autostrăzi și dezvoltarea coridoarelor cu România și Ucraina.

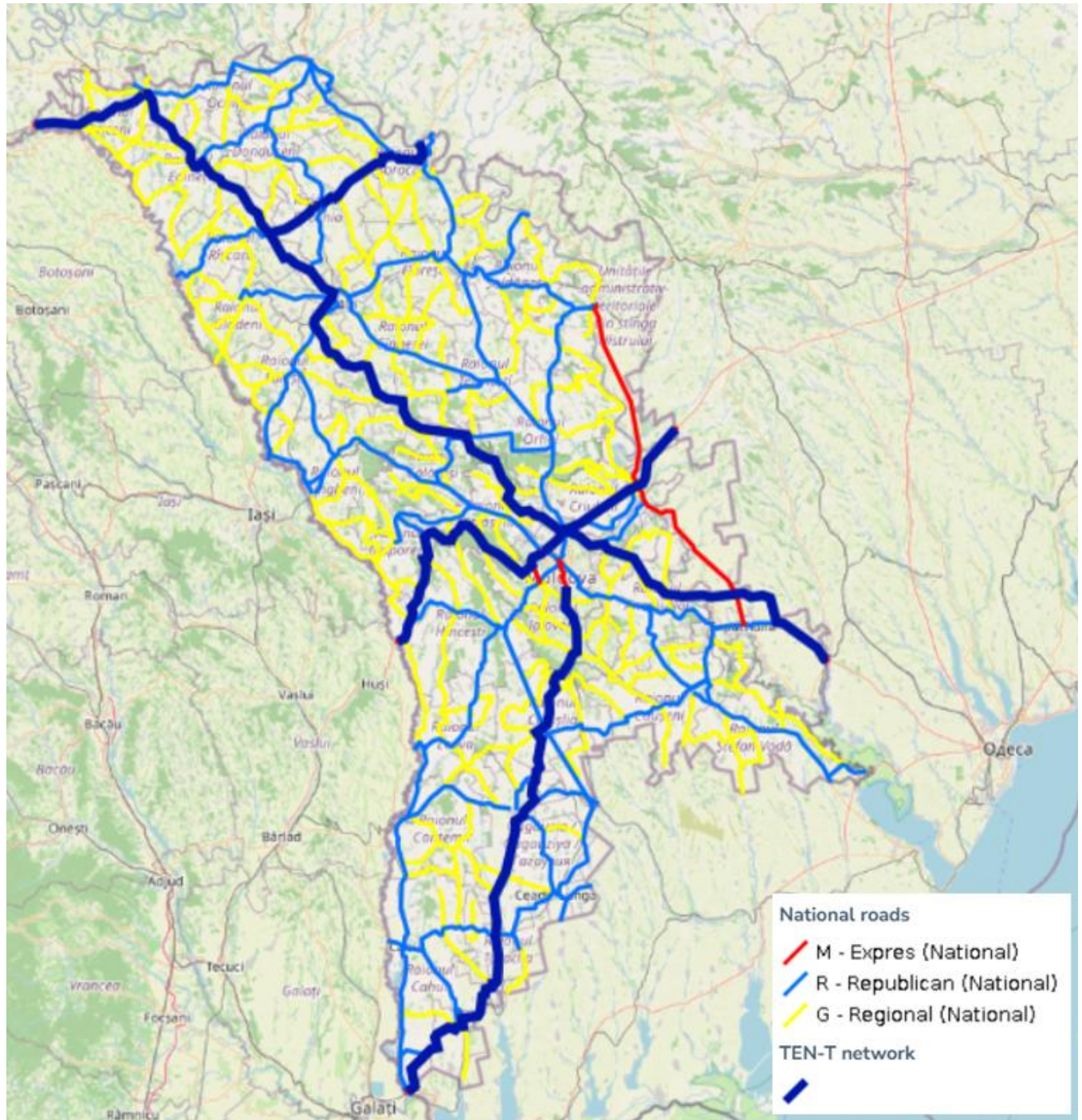

Figura 3-2: Coridorul TEN-T

Proiectul sprijină conectivitatea națională și regională prin reabilitarea drumurilor prioritare care leagă Republica

²<https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2025/09/euconnects.-stronger-transport-and-trade-links-for-moldova.-factsheet-compressed.pdf>

Moldova de Uniunea Europeană și de Ucraina.³

Coridoarele strategice TEN-T din Moldova sunt:

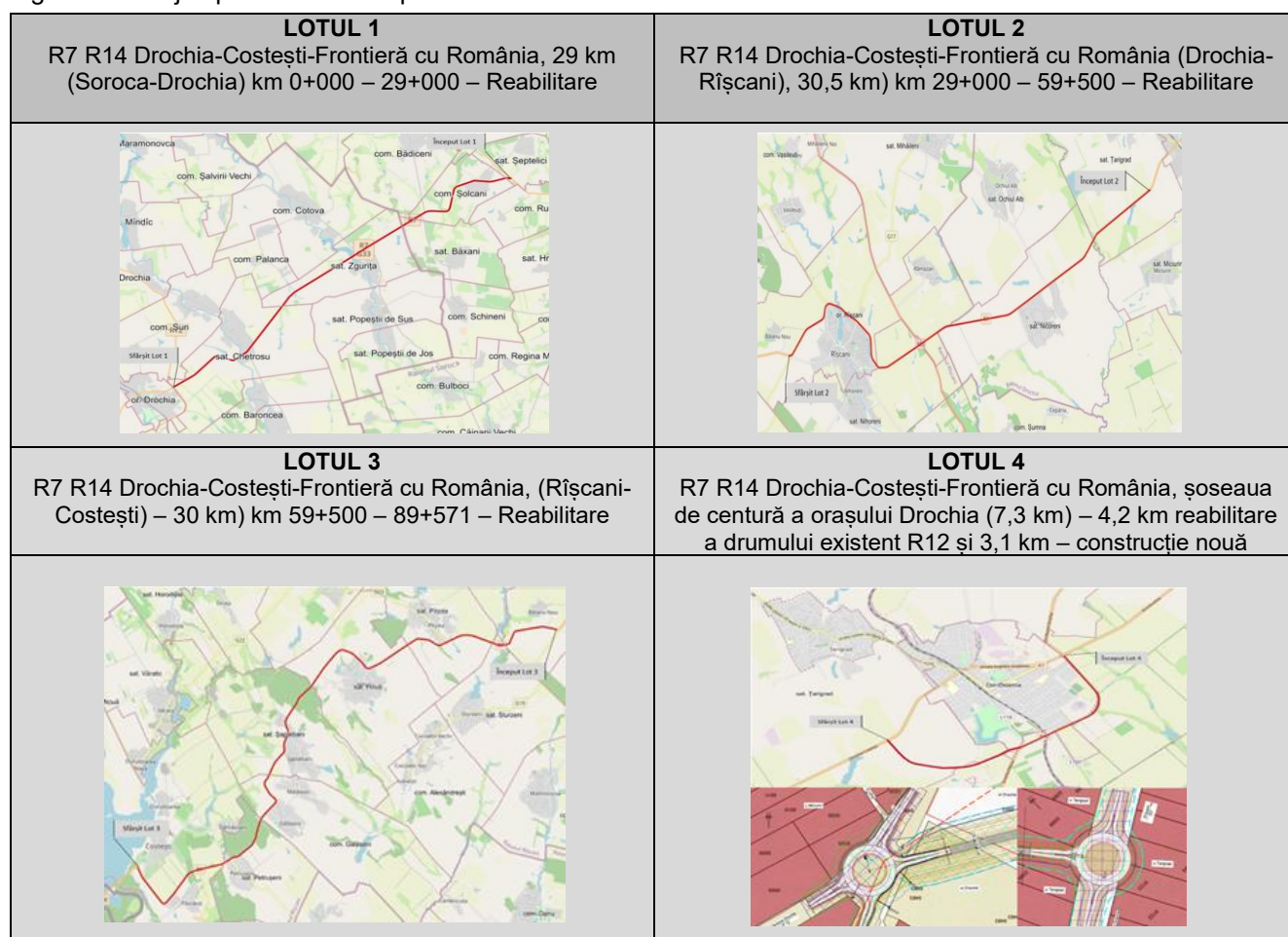
- Ungheni–Chișinău–Odesa;
- Chișinău–Giurgiulești;
- Leușeni–Chișinău–Dubăsari–Ucraina;
- Soroca–Drochia–Costești

Tranșa 1 acoperă Loturile 1– 4, extinzându-se de la limitele nordice dintre cele două puncte de trecere a frontierei cu România (Costești-Stâncă) și Ucraina (Cosăuți-Yampil).

Lucrările includ, :

- consolidarea carosabilului, reabilitarea, drenajul, barierele de siguranță și dispozitivele de siguranță pentru loturile 1–3. Proiectul este implementat de Administrația Națională a Drumurilor (AND) sub supravegherea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Implicarea părților interesate este o componentă integrală a procesului de Evaluare de Mediu și Socială (ESA) , întrucât Tranșa 1 a proiectului este un proiect de categoria B și va continua pe tot parcursul fazelor de proiectare, construcție și exploatare.
- noua variantă de ocolire a orașului Drochia pentru Lotul 4 (reabilitarea R12 și de construcție nouă partea)

Figura de mai jos prezintă traseul proiectului loturile 1– 4.

³ <https://midr.gov.md/noutati/republica-moldova-a-incheiat-evaluarea-tehnica-a-domeniului-transporturilor-si-a-infrastructurii-in-cadrul-sesiunii-de-screening-bilateral-de-la-bruxelles>

Figura3-3 : Traseele proiectului și loturile 1– 4.

Lungimile aproximative și principalele zone administrative sunt prezentate și rezumate mai jos:

Lot	Lungime aprox. (km)	Unități administrative cheie / Așezări din zona de interes
1	29	Raionul Soroca – satul Șolcani, Raionul Drochia – satul Zgurița, satul Chetrosu, orașul Drochia
2	30,5	Raionul Drochia – orașul Drochia, satul Țarigrad, satul Nicoreni, raionul Rîșcani – orașul Rîșcani (cu satul Bălanul Nou).
3	30	Raionul Rîșcani – orașul Rîșcani (cu satul Balanul-Nou), satul Pîrjota, satul Hiliuți, satul Șaptebani, comuna Gălășeni (cu satul Mălăiești), satul Petrușeni, comuna Costești (cu satele Pășcăuți, Dămășcani, Duruitoarea, Proscureni)
4	7,3	Raionul Drochia – orașul Drochia, satul Țarigrad, satul Miciurin

Tabelul3-1 : Principalele zone administrative

Lotul 1 (R7 R14 Drochia-Costești-Frontieră cu România, 29 km) km 0+000 – 29+000 – reabilitarea drumului existent

Descrierea Lotului 1: Are o lungime de aproximativ 29 km și este un drum existent și întreținut. Tronsonul de drum începe la km 0+000 (intersecția cu drumul național R14 R6 – Codrul Nou – Soroca – Unguri – frontieră cu Ucraina) și se termină la km 29+000 (intersecția cu drumul național R12 R8 – Dondușeni – Drochia – Pelinia – M5). Tronsonul de drum proiectat traversează 3 localități: satul Solcani (aprox. 1,5 km), satul Zgurița (aprox. 1,1 km) și satul Chetrosu (aprox. 1,5 km). Traseul urmează în mare parte axa existentă și include aliniamentul, curbele și contracurbele, în conformitate cu reglementările tehnice în vigoare. Terasamentul proiectat se încadrează în limitele actuale ale drumului, cu excepția unor sectoare în care sunt necesare rectificări. Lotul 1 implică lucrări de reabilitare cu necesități suplimentare limitate de teren. Datele disponibile indică o amprentă totală estimată de 7 ha, incluzând 77 de parcele de teren, dintre care 5,16 ha sunt terenuri publice și 1,84 ha sunt terenuri private. Se preconizează că impacturile potențiale vor fi limitate și asociate în principal cu reabilitarea drumului, îmbunătățirile de siguranță, lucrările de drenaj, amenajările de acces local și îndepărtarea copacilor. Lotul 1 traversează 2 raioane administrative: raionul Soroca și raionul Drochia.

Lotul 2 (R7 R14 Drochia-Costești-Frontieră cu România (Drochia-Rîșcani), 30,5 km) km 29+000 – 59+500 – reabilitarea drumului existent.

Descriere Lotul 2: Tronsonul rutier proiectat cuprinde drumul existent R7, R14 – Drochia – Costești – frontieră cu România, km 29+000 – km 59+500, situat în raioanele Drochia și Rîșcani. Lotul 2 are o lungime de aproximativ 30,5 km. Începutul sectorului se află la intersecția cu drumul R12 (R8 – Dondușeni – Drochia – Pelinia – M5), în legătură cu sectorul R7 (km 0,00–29,00), iar capătul sectorului se află la intersecția cu drumul G26 (R7 – Rîșcani – Lupăria – Glodeni – R15, km 0,00). Traseul traversează zonele urbane și administrative ale mai multor localități: orașul Drochia, satul Țarigrad, satul Nicoreni și orașul Rîșcani. Drumul urmează în mare parte axa existentă și este alcătuit din curbe și contracurbe aliniate și conectate, respectând normele tehnice în vigoare. Terasamentul se încadrează în lățimea actuală a drumului, cu excepția sectoarelor în care sunt necesare rectificări. Datele de proiectare indică în continuare o amprentă estimată la sol de 2,56 ha, incluzând 126 de parcele de teren, cu categorii de proprietate privată, publică și nedeterminată. Rezultatele consultărilor confirmă, de asemenea, că locuitorii nu au ridicat preocupări majore privind exproprierea terenurilor pentru Lotul 2, subliniind însă necesitatea unui acces sigur, a gestionării traficului și a implicării prealabile în timpul construcției.

Lotul 3 (R7 R14 Drochia-Costești-frontieră cu România, (Rîșcani-Costești) – 30 km) km 59+500 – 89+571 – reabilitarea drumului existent

Descrierea Lotului 3: Tronsonul rutier proiectat cuprinde drumul existent R7, R14 – Drochia – Costești – frontieră

cu România, km 59+500 – km 89+530, situat în raionul Rîșcani. Tronsonul rutier are o lungime de 30 km. La începutul traseului, sectorul proiectat se află la PC 595+00, fiind situat după sensul giratoriu de la intersecția drumurilor R7, R14 – Drochia – Costești – frontieră cu România cu G26, R7 – Rîșcani – Lupăria – Glodeni – R15 și strada Independenței din orașul Rîșcani. Capătul traseului, punctul de lucru PC 895+71, bariera, la intrarea în punctul de trecere a frontierei moldo-române „Costești-Stânca”. Traseul traversează zonele urbane ale mai multor localități: orașul Rîșcani, satul Pîrjota, satul Hiliuți, satul Șaptebani, comuna Gălășeni (cu satul Mălăiești), satul Petrușeni și comuna Costești (cu orașul Costești și satele Pășcăuți, Dămășcani, Duruitoarea, Proscureni) din raionul Rîșcani. Lotul 3 include reabilitarea și îmbunătățirea siguranței rutiere de-a lungul unui coridor cu terenuri agricole, întreprinderi situate în apropierea drumului, instituții publice și trafic legat de frontieră. Datele disponibile indică o amprentă totală estimată asupra terenului de 3,62 ha, incluzând 58 de parcele, în principal terenuri private, fiind afectate terenuri agricole, grădini și unele categorii de terenuri publice.

Lotul 4 (R7 R14 Drochia-Costești-Frontieră cu România, șoseaua de centură a orașului Drochia, 7,3 km) – 4,2 km de reabilitare a drumului existent R12 și 3,1 km de construcție nouă

Sectorul șoselei de ocolire a orașului Drochia este situat în sudul și sud-estul orașului. Traseul începe la km 37+300 al drumului R12 (R8 – Dondușeni – Drochia – Pelenia – M5), în zona sensului giratoriu de intersecție cu drumul R7/R14 (Drochia – Costești – frontieră cu România, km 29+420). Capătul sectorului de reparații al drumului R12 existent se află la km 41+450, la intersecția cu drumul local L118, care asigură accesul către orașul Drochia. Lungimea sectorului de reparații este de 4,15 km. De la acest punct (Pc 0+00) începe sectorul de construcție nouă, situat pe terenurile extraurbane ale orașului Drochia și ale satelor Țarigrad și Miciurin din raionul Drochia. Construcția șoselei de ocolire a orașului Drochia este un proiect important, cu un impact major asupra: dezvoltării economice – prin eficientizarea transporturilor și atragerea investițiilor; siguranței rutiere – prin reducerea traficului intens și a riscurilor de accidente în oraș; calității vieții locuitorilor – prin reducerea poluării și a zgomotului. Această șosea nu este doar o necesitate practică, ci și o investiție strategică pentru viitor, care va face orașul Drochia mai sigur, mai curat și mai atractiv pentru oameni și investitori. Lotul 4 reprezintă cel mai semnificativ impact în ceea ce privește exproprierea terenurilor, deoarece include un nou traseu al șoselei de ocolire. Datele disponibile indică o suprafață de 19,71 ha de terenuri expropriate, incluzând 67 de parcele private și 16 parcele publice. Terenurile private sunt în principal agricole, incluzând 66 de parcele agricole și o parcelă destinată construcției și dezvoltării. Consultările desfășurate în Țarigrad și Miciurin au confirmat că ambele localități se află în zona de influență a traseului șoselei de ocolire și că principalele impacturi se referă la exproprierea permanentă a terenurilor, restricțiile temporare de acces și perturbările legate de lucrările de construcție.

Se preconizează că lucrările de construcție vor începe în 2026 și vor dura aproximativ trei ani, urmând apoi o perioadă de garanție pentru defecte și o perioadă de exploatare. Prin urmare, principalele etape relevante pentru implicarea părților interesate includ:

- Etapa premergătoare construcției (planificare și proiectare): comunicarea concluziilor privind studiul de impact asupra mediului, SEP, NTS, LARF și ESAP, precum și consultări privind aspectele legate de exproprierea terenurilor sau de acces;
- Construcție: informații privind gestionarea traficului, siguranța și perturbările temporare;
- Exploatare: feedback privind performanța drumurilor, întreținerea și siguranța comunității.

Proiectul se încadrează în Regiunea Nord de Dezvoltare prin urmare, notificarea transfrontalieră și schimbul de

informații se vor desfășura în conformitate cu procedurile Convenției de la Espoo (pentru Lotul 3 – frontieră Costești Stînca).

Zona de influență (AoI) include coridorul rutier (aproximativ 500 m de fiecare parte a liniei mediane) și așezările situate la aproximativ 500 m de fiecare parte a liniei mediane, extinzându-se până la 2 km în jurul intersecțiilor, intrărilor în sate și altor puncte de acces. Părțile interesate afectate indirect includ autoritățile regionale și furnizorii de servicii din regiunea mai largă de dezvoltare sudică.

Pe baza amprentei proiectului și a caracteristicilor cheie de proiectare, zona de influență (AoI) a fost definită ca zona susceptibilă de a fi afectată de:

- activitățile și instalațiile proiectului care sunt deținute, operate sau gestionate direct (inclusiv de către contractanți) și care fac parte din proiect;
- Impactul unor evoluții neplanificate, dar previzibile, cauzate de proiect, care pot apărea ulterior sau într-o altă locație;
- Impacturile indirecte ale proiectului asupra biodiversității sau asupra serviciilor ecosistemice de care depind, în totalitate sau parțial, mijloacele de subsistență ale comunităților afectate;
- Instalațiile asociate, adică instalațiile care nu sunt finanțate în cadrul proiectului și care nu ar fi fost construite sau extinse dacă proiectul nu ar fi existat și fără de care proiectul nu ar fi viabil;
- Impacturile cumulative care rezultă din impactul incremental asupra zonelor sau resurselor utilizate sau afectate direct de proiect, provenite din alte proiecte existente sau planificate la momentul elaborării Raportului de evaluare a impactului asupra mediului (ESA).

A fost elaborat un Plan de implicare a părților interesate (SEP) în conformitate cu Termenii de referință și cu Cerința de performanță nr. 10 (PR10, Dezvăluirea informațiilor și implicarea părților interesate, 2019) a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). SEP prezintă abordarea pentru identificarea și implicarea părților interesate, asigurând o comunicare transparentă și o gestionare eficientă a feedback-ului și a reclamațiilor pe parcursul tuturor etapelor Proiectului de reabilitare a drumului R7 – Tranșa 1.

Prezentul SEP însoțește Evaluarea de mediu și socială (ESA) și încorporează feedback-ul părților interesate, precum și informațiile colectate în urma colectării datelor de referință (procesele-verbale detaliate ale întâlnirilor de implicare a comunității și rezumatul colectării datelor de referință din ANEXA G). Implicarea părților interesate este o componentă integrală a procesului ESA și va continua pe parcursul etapelor de proiectare, construcție și exploatare.

SEP definește, de asemenea, modul în care vor fi publicate informațiile, modul în care vor fi desfășurate consultările în etapele-cheie ale proiectului și modul în care vor fi gestionate reclamațiile din partea comunităților și a lucrătorilor pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului.

Implicarea părților interesate este deosebit de importantă pentru acest proiect datorită clasificării drumului ca parte a rețelei TEN-T, naturii sale liniare, interfeței d ă (Lotul 3) transfrontaliere și cerințelor de expropriere pentru Lotul 1-4.

Toate activitățile de implicare vor respecta principiile de transparență, incluziune, adecvare culturală și informare bilingvă (română/rusă, acolo unde este necesar), pentru a asigura participarea semnificativă a tuturor părților afectate și interesate.

Cele mai importante 10 elemente ale unei implicări semnificative a părților interesate sunt descrise în tabelul de mai jos:

Nr.	Elemente ale unei implicări semnificative a părților interesate	Descriere
1	Identificarea problemelor prioritare	Identificarea timpurie a problemelor cheie de mediu, sociale și contextuale care contează cel mai mult pentru părțile interesate și care pot influența conceperea proiectului sau acceptabilitatea acestuia.
2	Identificarea și analiza părților interesate	Identificarea sistematică a părților afectate de proiect și a altor părți interesate, inclusiv a grupurilor vulnerabile, precum și analiza intereselor, influenței și preocupărilor acestora.
3	Publicarea informațiilor prelabile	Furnizarea în timp util a unor informații relevante, exacte și ușor de înțeles către părțile interesate înainte de desfășurarea consultărilor, pentru a permite o participare în cunoștință de cauză.
4	Forumuri și metode adecvate de consultare	Utilizarea unor metode de implicare adecvate din punct de vedere cultural, accesibile și proporționale cu riscul (întâlniri, grupuri de discuții, interviuri, sondaje etc.).
5	Transparența în procesul decizional	Documentare clară, publicare publică și comunicare cu privire la modul în care se iau deciziile și la modul în care sunt luate în considerare contribuțiile părților interesate.
6	Integrarea perspectivelor părților interesate în proiectare și implementare	Incorporarea opiniilor părților interesate în proiectarea proiectului, în măsurile de atenuare, în deciziile de implementare și în monitorizare.
7	Date de referință și planuri de acțiune	Utilizarea contribuțiilor părților interesate pentru a sprijini colectarea datelor de referință și elaborarea planurilor de acțiune care abordează riscurile și impacturile identificate.
8	Sisteme de management care integrează implicarea părților interesate	Integrarea implicării părților interesate în sistemele și procedurile de management de mediu și social ale proiectului.
9	Mecanism de soluționare a reclamațiilor	Instituirea unor mecanisme accesibile, transparente și fără represalii pentru primirea, evaluarea și soluționarea reclamațiilor din partea părților interesate.
10	Implicare continuă pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului	Implicare continuă de la pregătirea proiectului până la construcție, exploatare și închidere, inclusiv comunicarea modificărilor și feedback privind performanța.

Tabelul 3-2 : Elementele principale ale implicării părților interesate

3.2 Cadrul juridic și instituțional

Implicarea părților interesate în cadrul Proiectului R7 Tranche 1 este reglementată de legislația națională a Republicii Moldova, de convențiile internaționale ratificate de țară și de Politica de mediu și socială a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) (2019), în special Cerința de performanță 10 (Publicarea informațiilor și implicarea părților interesate).

Această secțiune prezintă pe scurt cadrul aplicabil și armonizarea acestuia cu cerințele BERD.

3.2.1 Legislația națională vs. Cerința de performanță 10 a BERD – Analiza discrepanțelor

Legea / Regulamentul	Dispoziții-cheie relevante pentru SEP	Aliniere la PR10 / Abordare armonizată
Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului	Impune participarea publicului în cadrul EIA: publicarea unui anunț, o perioadă de revizuire de 30 de zile, o audiere publică înainte de autorizarea de mediu.	PR10 impune o implicare mai timpurie și mai amplă; SEP se aplică la ESA consultări cu perioada de publicare pentru proiectele din categoria B.
Legea nr. 148/2023 privind accesul la informații de interes public (modificată în 2024, înlocuind Legea 982/2000)	Definește drepturile, prevede obligațiile și asigură supravegherea în ceea ce privește accesul la informații. Supraveghe: Avocatul Poporului (Ombudsmanul).	Prevede drepturi generale de publicare; SEP asigură publicarea proactivă a documentelor de proiect și accesul bilingv
Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional	Impune publicarea proiectelor de acte și a documentelor de interes public pentru consultare (minimum 10 zile lucrătoare).	Incorporată în programarea SEP și în notificarea prealabilă a ședințelor.
Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului	Stabilește dreptul publicului de a participa la procesul decizional în domeniul mediului.	În deplină concordanță; constituie temeiul juridic al SEP pentru consultare.
Decizia Guvernului nr. 489/2024 privind procedura de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire/demolare pentru lucrări de utilitate publică de interes național	Este obligatorie informarea proprietarului terenului sau, după caz, a autorității administrației publice centrale sau locale împuternicite cu competențe de administrare în domeniul proprietății publice cu privire la intenția de a iniția lucrări de proiectare.	În deplină concordanță; constituie temeiul juridic al SEP pentru consultarea timpurie; este necesară o consultare substanțială cu comunitățile afectate.
Decizia Guvernului nr. 1467/2016 privind accesul publicului la informațiile de mediu	Stabilește proceduri detaliate pentru diseminarea informațiilor de mediu.	Completează planul de publicare al SEP și cerințele privind publicarea pe internet.
Codul administrativ al Republicii Moldova, nr. 116/2018	Stabilește procedura de examinare a petițiilor cetățenilor RM adresate autorităților/organismelor relevante în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor legitime ale petiționarilor.	Un GRM este la nivel de proiect, ușor accesibil tuturor părților interesate, inclusiv grupurilor vulnerabile (comunități rurale, persoane în vârstă, gospodării cu venituri mici). Plăngerile pot fi depuse verbal, în scris, online, prin telefon sau prin intermediul reprezentanților comunității, spre deosebire de petițiile administrative, care necesită adesea depuneri scrise formale și cunoștințe juridice

Tabelul 3-3 : Prezentare generală a legislației naționale relevante

Deși legislația moldovenească oferă un temei juridic pentru accesul la informații și participarea publică, aceasta nu îndeplinește pe deplin cerințele PR10 ale BERD pentru un proiect rutier de categoria A/B. Există lacune semnificative în ceea ce privește implicarea părților interesate la nivel de proiect, consultarea timpurie și continuă, identificarea grupurilor vulnerabile, publicarea structurată a informațiilor și instituirea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor specific proiectului. Prin urmare, respectarea deplină a PR10 necesită implementarea unor instrumente suplimentare de implicare, specifice proiectului, care să depășească cerințele legale naționale.

Probleme	PR 10 al BERD	Cadrul moldovenesc	LACUNĂ/ACTIUNE
„Sistem la nivel de proiect” vs „proceduri conduse de autorități”	Impune clientului să aplice un sistem de implicare continuă (SEP + actualizări) pe toată durata ciclului de viață al proiectului.	Legile reglementează în principal ceea ce trebuie să facă autoritățile publice (transparența deciziilor, consultările privind EIA, accesul la informații oficiale)	Respectarea cerințelor privind EIA/consultarea publică poate rămâne totuși sub standardul PR10, cu excepția cazului în care clientul implementează un SEP și un proces de implicare continuă dincolo de etapa de autorizare.
Identificarea părților interesate și analiza vulnerabilității	Cartografierea explicită a părților interesate, inclusiv a grupurilor defavorizate/vulnerabile, metode adaptate și eliminarea barierelor (limbă, acces pentru persoanele cu dizabilități etc.)	Normele privind transparența/EIA permit participarea, dar sunt, în general, de natură procedurală și nu impun întotdeauna o evaluare structurată a vulnerabilităților/barierelor la nivel de proiect.	Este necesară o bază de date a părților interesate în stilul PR10, o evaluare a vulnerabilității și un angajament diferențiat

Probleme	PR 10 al BERD	Cadrul moldovenesc	LACUNĂ/ACȚIUNE
Implicare timpurie (înainte ca deciziile să fie „definitive”)	Implicarea începe încă din cea mai timpurie etapă de planificare și continuă.	Consultarea privind EIA este adesea mai intensă odată ce documentația EIA există; Legea 239/2008 susține consultarea privind proiectele de decizii ale autorităților, dar momentul și calitatea pot varia în funcție de proces.	PR10 se așteaptă la un dialog în stadiu incipient (în stadiu incipient (pre-ES) Un dialog) și cicluri iterative de feedback privind proiectarea.
Standarde de publicare (conținut + accesibilitate)	Publicarea trebuie să fie oportună, ușor de înțeles, accesibilă și proporțională cu riscul; se așteaptă rezumate non-tehnice și actualizări continue.	Legea 148/2023 consolidează obligațiile privind accesul și transparența proactivă, dar este un regim de drept la solicitare / informații publice, nu o garanție a pachetelor de proiect în stilul PR10 (SEP, actualizări ESAP, rezumate de monitorizare etc.)	PR10 impune un pachet de informare privind proiectul, alcătuit cu atenție (rezumat netehnic (NTS), SEP, calendarul de construcție și impacturile, principiile de achiziție a terenurilor, procedurile GRM, actualizări periodice privind monitorizarea), nu doar respectarea normelor privind accesul la informații.
Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM al proiectului) vs. petițiile administrative	Necesită un mecanism de soluționare a reclamațiilor la nivel de proiect care să fie accesibil, adecvat din punct de vedere cultural, să permită depunerea de reclamații anonime (acolo unde este cazul), să aibă termene clare, urmărire, escaladare, feedback și să nu blocheze căile de atac judiciare/administrative. GRM acoperă impactul construcției, comportamentul contractorului, accesul la terenuri, problemele de siguranță	Codul administrativ al Republicii Moldova, nr. 116/2018, prevede depunerea de petiții către organismele publice, dar nu este conceput ca un GRM al proiectului cu recepție la nivel de șantier, reclamații privind contractanții, canale de comunicare cu lucrătorii/comunitatea, analize de urmărire și cicluri de învățare.	Petițiile nu constituie un GRM conform PR10. BERD se așteaptă la un GRM dedicat, dotat cu resurse și documentat, gestionat de client/contractori.
Raportare: principalele preocupări identificate, măsurile de atenuare adoptate și monitorizarea eficacității implicării	Implică raportarea către părțile interesate, documentarea rezultatelor consultărilor și ajustarea procesului de implicare în funcție de eficacitate și de evoluția riscurilor.	Normele privind EIA impun etape de informare/consultare publică, dar nu impun întotdeauna publicarea continuă a performanțelor de implementare după aprobare (cu excepția cazului în care aceasta este legată de condițiile autorizației)	PR10 prevede feedback continuu și indicatori de monitorizare (de exemplu, tendințele reclamațiilor, acoperirea întâlnirilor, acoperirea grupurilor vulnerabile)
Acoperire dincolo de „participarea publică în domeniul mediului”	Acoperă nu numai mediul, ci și aspectele sociale, interacțiunile legate de achiziția de terenuri și relocare, sănătatea și siguranța comunității, afluxul de forță de muncă, conduita contractorilor etc.	Participarea la EIA se concentrează pe impacturile asupra mediului; legea privind transparența abordează procesul decizional în general, dar domeniul de aplicare al PR10 este mai larg și integrat.	Este necesară o implicare integrată în temele de mediu și sociale, care să depășească cu mult cerințele legale ale EIA.
Consultare semnificativă	Dialog bidirecțional, documentarea preocupărilor, feedback privind modul în care comentariile au influențat deciziile	Audiere publică și comentarii scrise, fără obligația de a prezenta preocupările cheie identificate și măsurile de atenuare adoptate.	Este necesară ” o consultare „ cu un mecanism continuu de feedback din partea părților interesate
Faza de construcție și contractanții	Implicarea continuă pe parcursul construcției d ; contractanții trebuie să respecte SEP și GRM Siguranța comunității și gestionarea traficului sunt subiecte de implicare.	Obligațiile antreprenorilor sunt în principal de natură tehnică; implicarea părților interesate este rareori inclusă în contracte	Este necesară semnificativă o integrare a antreprenorilor integrat în sistemul de implicare

Tabel 3-4 : Rezumatul discrepanțelor - Legislația moldovenească vs PR10 al BERD

Măsuri de implementare pentru eliminarea decalajelor (măsuri conforme cu PR10)

1. **Elaborarea/menținerea unui Plan de implicare a părților interesate (SEP)** aliniat la PR10: cartografierea părților interesate, metode pe grupuri, calendar, responsabilități, plan de publicare și indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru monitorizare.
2. **Crearea unui pachet de informare PR10** (minim): rezumat non-tehnic (NTS), SEP, procedura GRM, riscuri cheie/măsuri de atenuare, impactul asupra calendarului de construcție, puncte de contact, actualizări periodice.
3. **Implementarea unui sistem de gestionare a relațiilor cu părțile interesate (GRM) la nivel de proiect** (nu doar petiții): canale multiple (în persoană/la fața locului, telefon, e-mail, formular web), termene clare, registru, escaladare, confirmare de închidere, analize.
4. **Integrați consultările prevăzute de lege** (în conformitate cu legislația națională) în SEP, în loc să le tratați ca pe „întregul proces de implicare”.
5. **Proiectarea pentru grupurile vulnerabile** (perspectiva PR10): acțiuni de sensibilizare țintite, locații accesibile, traducere, acces pentru persoanele cu dizabilități, intermediari de încredere, grupuri de discuție separate acolo unde este necesar.
6. **Raportați periodic** (preocupările cheie identificate, măsurile de atenuare adoptate) și publicați rezumate ale procesului de implicare și statistici privind reclamațiile (protejând în același timp datele cu caracter personal).
7. **Includeți obligațiile SEP și GRM în contractele de lucrări**, inclusiv: ofițer de legătură cu comunitatea, sesiuni informative privind relațiile cu comunitatea, raportarea incidentelor

3.2.2 Cerințele BERD

În conformitate cu Cerința de performanță 10 (PR10), pentru proiectele din categoria B, clienții BERD sunt obligați să:

- Identifice părțile interesate afectate de proiect și să implementeze un proces proporțional de implicare a părților interesate, adecvat naturii, amplitudinii și impacturilor potențiale ale proiectului;
- Să divulge informațiile relevante de mediu și sociale în timp util și într-un mod accesibil, proporțional cu profilul de risc al proiectului;
- Să desfășoare consultări specifice cu comunitățile afectate și alte părți interesate, fără a fi necesare perioade formale de definire a domeniului de aplicare sau de publicare extinsă, așa cum se întâmplă în cazul proiectelor din categoria a B;
- Să instituie și să mențină un mecanism de soluționare a reclamațiilor care să fie accesibil, transparent și receptiv la preocupările părților interesate;
- Să păstreze evidența activităților de implicare a părților interesate și să raporteze cu privire la problemele cheie ridicate și la modul în care acestea au fost abordate, în conformitate cu nivelul de risc și impact al proiectului.

3.2.3 Convenții internaționale

- **Convenția de la Aarhus (1998)** – garantează accesul la informații de mediu, participarea publicului și accesul la justiție. Republica Moldova este parte la Convenția de la Aarhus, iar dispozițiile acesteia sunt direct relevante pentru procesul de evaluare a impactului asupra mediului (EIA) și implicarea părților interesate în cadrul Proiectului R7. Pentru loturile 1– 4, Convenția:

1. **Garantează accesul la informații de mediu.** Pachetul de informații privind evaluarea de mediu (ES) și

evaluarea de impact asupra mediului (ESA cu ESAP, NTS, SEP, LARF) trebuie pus la dispoziția publicului într-un mod accesibil.

Informațiile trebuie furnizate înainte de luarea deciziilor, asigurându-se că, comunitățile afectate pot înțelege în mod semnificativ impactul proiectelor.

Se impune publicarea proactivă a informațiilor privind: calitatea aerului, zgomotul, vibrațiile, solul, biodiversitatea, concluziile privind sănătatea și siguranța comunității, achiziția de terenuri și restricțiile de acces.

2. Asigură o participare semnificativă a publicului. Consultările publice trebuie să fie organizate din timp, să fie eficiente și incluzive, în special pentru grupurile vulnerabile (persoanele în vârstă, femeile, gospodăriile cu venituri reduse, utilizatorii informali de terenuri, comunitățile minoritare, dacă există).

Planul de implicare a părților interesate (SEP) al proiectului pune în practică principiile Convenției de la Aarhus: întâlniri organizate din timp, evenimente de informare publică în fiecare district, panouri informative accesibile, anunțuri pe internet și pe rețelele sociale, precum și posibilitatea ca cetățenii să depună observații scrise pe toată durata proiectului.

3. Asigură accesul la justiție în chestiuni de mediu. Membrii publicului care consideră că le-au fost încălcate drepturile (de exemplu, publicare inadecvată, impacturi asupra terenurilor neabordate, degradarea mediului) au dreptul de a depune plângeri la: mecanismul de soluționare a reclamațiilor al proiectului (GRM), organismele administrative naționale, instanțele judecătorești, în conformitate cu Codul administrativ și PR10/ESR10. Acest lucru consolidează transparența și responsabilitatea autorității rutiere și a contractanților. Convenția de la Aarhus garantează că evaluarea de mediu strategică (ESA) pentru loturile 1–6 ale R7 este: accesibilă publicului, participativă, transparentă și bazată pe drepturi.

- **Convenția de la Espoo (1991)** – impune notificarea și consultarea transfrontalieră; este relevantă pentru zona de frontieră Costești-Stîncă (Lotul 3). Deși o mare parte a traseului R7 se află în interiorul țării, Lotul 3 se află într-o zonă de frontieră între Moldova și România (UE), ceea ce declanșează aplicarea prevederilor Convenției de la Espoo atunci când un proiect poate provoca impacturi transfrontaliere.

1. Obligații de notificare transfrontalieră. Frontieră internațională relevantă pentru proiect este definită de coridoarele fluviale, râul Prut formând frontieră cu România la punctul de trecere Costești–Stîncă. Acest este punctul de trecere este stabilit și funcționează pe baza acordurilor bilaterale interstatale între Republica Moldova și România. Proiectul poate genera în continuare aspecte transfrontaliere s, inclusiv posibile modificări ale volumului de trafic la punctul de trecere a frontierei; zgomot și vibrații care afectează localitățile de-o parte și de alta a frontierei; emisii atmosferice și dispersia prafului; precum și potențiale impacturi asupra corpurilor de apă comune și a ecosistemelor asociate. Printre acestea se numără sistemul de zone umede de pe Prut, siturile **Natura 2000** din România, care prezintă o importanță ecologică ridicată și fac obiectul unor măsuri de conservare la nivel național și transfrontalier.

În acest context, Republica Moldova cooperează strâns cu România în legătură cu proiectul, inclusiv în ceea ce privește amploarea lucrărilor de reabilitare, potențialele riscuri transfrontaliere, modificările anticipate ale traficului și măsurile de atenuare propuse.

2. Posibilitatea statelor vecine de a formula observații privind România: analizarea concluziilor ESA, solicitarea de clarificări cu privire la impacturile transfrontaliere, participarea la consultări transfrontaliere (adesea realizate prin intermediul ministerelor, nu prin evenimente locale). Pentru loturile 1–4, situate la distanță de graniță, impacturile indirecte nu declanșează, de obicei, cerințele Convenției de la Espoo. Cu toate acestea, redistribuirea

traficului către punctele de trecere a frontierei din nord poate fi totuși menționată, chiar dacă nu este necesară o notificare formală. În termeni practici, pentru loturile R7 – Lot 3, Convenția de la Espoo asigură: transparența transfrontalieră, protecția receptorilor de mediu comuni (Prut ecosisteme), alinierea la procedurile UE privind proiectele de infrastructură semnificative din țările vecine.

3.3 Identificarea și cartografierea părților interesate

Implicarea părților interesate este esențială pentru a asigura că proiectul R7, Tranșa 1, reflectă nevoile comunității și gestionează în mod eficient potențialele impacturi de mediu și sociale.

Această secțiune identifică părțile afectate de proiect sau interesate de acesta și explică modul în care au fost identificate.

Identificarea, analiza și cartografierea părților interesate au fost realizate printr-o combinație de analiză documentară și atelier de validare participativă, desfășurat la 29 august 2025 în cadrul unei întâlniri organizate împreună cu Administrația Națională a Drumurilor.

3.3.1 Metodologie

Părțile interesate au fost identificate prin:

- Analiza documentelor de proiectare, a studiilor de fezabilitate anterioare și a informațiilor din mass-media;
- Consultări cu AND, MIDR, autoritățile locale, precum și cu consultantul responsabil de revizuirea proiectului tehnic în faza inițială a studiului de evaluare a impactului asupra mediului (ESA);
- Recunoaștere pe teren (vizite la fața locului) și analiza datelor socio-economice din zona de influență;
- Consultarea publică a comunităților și colectarea datelor de referință;
- Elaborarea unei matrice de interes-influență pentru a stabili prioritățile de implicare.

Acest proces respectă PR10 al BERD și abordarea prezentată în *Nota orientativă a BERD privind implicarea părților interesate (2012)* și *Nota orientativă a BERD privind publicarea informațiilor și implicarea părților interesate (2023)*.

Lista părților interesate este un document în continuă evoluție și va fi revizuită și actualizată pe parcursul fazelor de evaluare a impactului asupra mediului (ESA), de construcție și de exploatare.

Categoriile de părți interesate	Rol	Nivel de analiză (ridicat, mediu, scăzut)	
		Interes	Influență
I Părți afectate			
MIDR, NRA/PIU	Instituțiile principale responsabile de planificare, implementare, supraveghere, achiziții, coordonarea cu finanțatorii și asigurarea conformității cu legislația națională și cerințele BERD.	H	H
LPA (Administrația publică locală) (primari, consilii locale)	LPA administrează teritoriile în care se produc impacturile lucrărilor de construcție (zgomot, praf, devieri, restricții de acces). Acestea se confruntă cu o sarcină administrativă sporită în timpul achiziției de terenuri, gestionării reclamațiilor și coordonării comunității. Infrastructura locală aflată în responsabilitatea LPA (drumuri locale, stații de autobuz, utilități) poate fi afectată temporar sau poate necesita ajustări. LPA-urile trebuie să răspundă preocupărilor cetățenilor și să asigure continuitatea serviciilor locale pe durata construcției.	H	H

Categorii de părți interesate	Rol	Nivel de analiză (ridicat, mediu, scăzut)	
		Interes	Influență
Părți direct afectate de proiect (prin achiziția de terenuri, modificări ale accesului etc.)	Asigură accesul la terenuri, primesc despăgubiri, raportează impactul asupra proprietăților sau mijloacelor de subzistență; rol esențial pentru achiziționarea la timp a terenurilor, gestionarea accesului și asigurarea unor soluții acceptabile din punct de vedere social.	H	M
Întreprinderile situate în zona proiectului (magazine de pe marginea drumului, servicii, industrii)	Pot fi supuse unor restricții temporare de acces sau pot suferi o pierdere a vizibilității; beneficiari ai unei conectivități îmbunătățite după finalizarea lucrărilor; rol important în discutarea etapelor de execuție, a ocolirilor și a continuității activității.	H	M
Locuitorii comunităților	Principalii utilizatori ai drumului; oferă informații privind siguranța, accesul, zgomotul, praful; ajută la identificarea grupurilor vulnerabile și a rutelor informale de acces; esențiali în evaluarea socială de referință și în evaluarea sănătății și siguranței comunității.	H	M
Operatorii de transport (transport public, transport de marfă, taxiuri)	Au un rol important în planificarea gestionării traficului	H	M
II Părți interesate			
CBP (Punct de trecere a frontierei ul Costești-Stînca pentru Lo 3 , Serviciile vamale	Asigurarea continuității mobilității transfrontaliere, coordonarea fluxurilor vamale și a securității; element-cheie pentru conectivitatea regională și planificarea logistică.	H	M
Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății	Eliberează autorizații și permise; supraveghează respectarea standardelor de mediu, de siguranță publică și de sănătate; participă la intervențiile de urgență și la monitorizare.	H	H
LPA (Administrația publică locală)	LPA-urile acționează ca parteneri-cheie pentru diseminarea informațiilor și organizarea consultărilor publice. Acestea reprezintă interesele comunității și facilitează comunicarea între rezidenți și proiect. LPA-urile furnizează cunoștințe locale esențiale pentru optimizarea proiectării, actualizarea RSA și planificarea utilizării terenurilor. Acestea coordonează împreună cu autoritățile centrale și contractanții aspectele legate de autorizații, siguranță, utilități și gestionarea traficului. Rezultatele proiectului aduc beneficii autorităților locale prin îmbunătățirea mobilității, a siguranței și a oportunităților de dezvoltare economică.	H	H
Proiectanți/Echipe de ingineri	Elaborează proiectele, integrează recomandările RSA și ES A, optimizează intersecțiile, sistemul de drenaj și instalațiile de siguranță.	H	M
Autorități naționale și locale specializate (Agenția de Mediu, Centrul de Sănătate Publică, Agenția Forestieră, Autoritățile de Apă, Inspectoratul de Poliție)	Acordă aprobări, asigură supravegherea tehnică, monitorizarea, inspecțiile de mediu și de sănătate și garantează respectarea reglementărilor specifice sectorului.	H	M
Mass-media și organizațiile societății civile	Comunicarea informațiilor referitoare la proiect, sporirea transparenței, asigurarea supravegherii publice, aducerea în atenție a preocupărilor comunității, sprijinirea monitorizării de mediu și sociale.	M	M
Consultanți și contractori	Executarea lucrărilor, măsuri de atenuare, sănătate și siguranță la locul de muncă (OHS), sănătate comunitară (CHS), gestionarea traficului, respectarea normelor de mediu, relații cu comunitatea.	H	M

Categoriile de părți interesate		Rol		Nivel de analiză (ridicat, mediu, scăzut)	
				Interes	Influență
III Grupuri vulnerabile					
Femeile și gospodăriile conduse de femei	Expunere ridicată la restricții de acces, riscuri de siguranță, fiabilitatea transportului; esențiale pentru consultări incluzive.	H		L	
Persoanele în vârstă	Sunt sensibile la zgomot, vibrații, mobilitate redusă, schimbări în accesul la serviciile sociale și de sănătate.	H		L	
Persoanele cu dizabilități	Au nevoie de treceri de pietoni sigure, mijloace de transport accesibile, semnalizare clară și acces neîntrerupt la servicii.	H		L	
Gospodăriile cu venituri reduse sau fără loc de muncă	Vulnerabilitate mai mare la perturbările din transportul public, mijloace de subzistență informale și costuri de strămutare mai mari.	H		L	
Minorități etnice sau lingvistice (romi, vorbitori de limbă rusă)	Pot întâmpina bariere lingvistice în timpul consultărilor; necesită strategii de implicare adaptate.	H		L	
Copiii, elevii, acasă și în instituțiile de învățământ	Sunt sensibili la impactul calității aerului și al zgomotului, precum și la riscurile legate de siguranța rutieră; reprezintă un grup prioritar pentru măsurile comunitare de sănătate și siguranță din jurul școlilor și al stațiilor de autobuz.	H		L	

Tabelul 3-5 : Analiza și ierarhizarea grupurilor de părți interesate în funcție de nivelul de interes și influență

3.3.2 Părți interesate interne și externe

- Părți interesate interne – instituții direct responsabile de pregătirea și implementarea proiectului (MIDR, NRA, contractori, consultanți, ingineri de supraveghere).
- Părți interesate externe – persoane, grupuri sau organizații afectate de proiect sau interesate de acesta, inclusiv comunități, autorități locale, ONG-uri, mass-media și întreprinderi.

3.3.3 Categoriile de părți interesate

Tabelul următor prezintă principalele categorii de părți afectate de proiect (, PAP), părți interesate și părți implicate în implementare, impacturile potențiale și riscurile de excludere din procesul de implicare .

Grupul de părți interesate	Impacturi potențiale / Interese	Riscul de excludere sau riscul legat de implicare
Locuitorii așezărilor de-a lungul coridorului R7	Perturbări temporare (zgomot, praf, acces restricționat); conectivitate îmbunătățită după finalizarea lucrărilor	Acces limitat la informații; bariere lingvistice sau de mobilitate
Utilizatorii drumurilor (șoferi, operatori de transport public, navetiști, operatori de transport de marfă)	Întârzieri temporare în trafic, devieri, limite de viteză reduse și riscuri de siguranță pe durata lucrărilor; timp de strămutare redus, geometrie rutieră mai sigură, intersecții modernizate și conectivitate îmbunătățită în faza de exploatare	Comunicare insuficientă sau întârziată cu privire la restricțiile de trafic, devieri și închideri de drumuri, întreruperi operaționale, raportare limitată a problemelor de siguranță
Proprietari de terenuri și fermieri	Ocuparea temporară și permanentă a terenurilor sau deteriorarea culturilor; întreruperea accesului	Informații întârziate sau neclare privind despăgubirile
Întreprinderi și afaceri situate în apropierea drumurilor	Acces sau vizibilitate reduse pe durata lucrărilor; trafic intens după	Notificarea inadecvată privind etapele de construcție

Grupul de părți interesate	Impacturi potențiale / Interese	Riscul de excludere sau riscul legat de implicare
	finalizarea lucrărilor	
Grupuri vulnerabile (femei, persoane în vârstă, persoane cu venituri reduse, persoane cu dizabilități, minorități, copii)	Riscuri disproporționate legate de acces sau siguranță; excluderea din procesul decizional	Participare redusă din cauza barierelor fizice, lingvistice sau economice
Autoritățile publice locale (APL)	Supravegherea intereselor comunității; coordonarea cu autoritatea națională de reglementare (ANR) și cu contractanții	Supraîncărcare cu responsabilități administrative; comunicare inconsecventă
Reprezentanți regionali/districtuali (poliție, mediu, silvicultură, drumuri, sănătate publică etc.)	Agențiile și serviciile locale vor efectua monitorizarea externă a implementării proiectului pentru a asigura conformitatea acestuia cu legislația și cerințele locale.	Coordonare limitată și implicare inconsecventă între agențiile locale, ceea ce poate duce la lacune sau suprapuneri în monitorizarea externă, întârzieri în schimbul de informații și aplicarea inegală a cerințelor legale
Instituții de învățământ și de sănătate	Zgomot, praf sau acces restricționat pentru elevi și pacienți	Nu sunt incluse în programele de consultare
Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne	Se va efectua o monitorizare externă pentru a asigura respectarea cerințelor și standardelor legislative. Aceasta include eliberarea de autorizații și licențe pentru activitățile care necesită astfel de documente.	Intervenția tehnică întârziată sau limitată, integrarea insuficientă a aspectelor legate de sănătatea publică, coordonarea incompletă în materie de siguranță rutieră și de intervenție în situații de urgență
Servicii de utilități și de urgență	Înteruperi ale serviciilor, acces limitat pentru intervențiile de urgență	Lipsa coordonării în planificarea lucrărilor
Contractanți / Muncitori	Interacțiunea cu locuitorii din zonă; siguranța la locul de muncă	Comunicare deficitară sau suprapunerea responsabilităților
Societatea civilă și ONG-urile	Monitorizarea performanței de mediu și sociale; promovarea transparenței	Implicare insuficientă sau flux de informații deficitar
Mass-media și presa locală	Diseminarea informațiilor publice și a alertelor	Actualizări inconsistente sau întârziate
Administrația Națională a Drumurilor	Unitatea de implementare a proiectului	Coordonare insuficientă și implicare tardivă a comunităților și instituțiilor afectate, în cazul în care volumul mare de muncă, personalul limitat sau prioritățile concurente ale proiectului pot reduce capacitatea UIP de a furniza informații consecvente, de a soluționa prompt reclamațiile și de a asigura participarea incluzivă la procesul decizional
Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Atragerea de investiții pentru modernizarea rețelei rutiere și îmbunătățirea capacităților logistice în Republica Moldova prin modernizarea infrastructurii existente și crearea de noi coridoare de transport.	Coordonare limitată la nivel înalt și proces decizional lent, în contextul în care prioritățile naționale concurente sau întârzierile administrative pot afecta aprobarea în timp util a cerințelor proiectului, a deciziilor privind achiziția de terenuri și a sprijinului la nivel de politici pentru implicarea părților interesate
Donatori / Finanțatori (BERD, Delegația UE)	Conformitatea, vizibilitatea și reputația proiectului	Raportarea limitată și întârziată a aspectelor sociale

Tabelul 3-6 : Prezentare generală a grupurilor de părți interesate

Notă: Registrul detaliat al părților interesate și datele de contact sunt furnizate în **Anexa B – Registrul părților interesate și date de contact**

3.3.4 Integrarea în ciclul proiectului

Implicarea părților interesate este integrată în punctele-cheie ale procesului decizional (etapa proiectului – proiectarea, elaborarea ESA, implementarea proiectului – construcție, exploatare), așa cum se detaliază în Figura 3-2. Consultarea va fi adaptată la obiectivele fiecărei faze, asigurându-se că feedback-ul din partea comunităților și instituțiilor stă la baza măsurilor de proiectare și gestionare.

În conformitate cu PR10 al BERD (ESP 2019) și Notele orientative (2012, 2023), principala abordare privind implicarea părților interesate este consultarea semnificativă, care reprezintă un proces bidirecțional, incluziv și continuu, prin care părților interesate de proiect — în special celor afectate de proiect — li se furnizează informații în timp util, relevante, ușor de înțeles și accesibile și li se oferă oportunități reale de a-și exprima opiniile și preocupările. Aceasta presupune ca consultarea să fie lipsită de constrângeri, intimidări și represalii, să fie proporțională cu riscurile și impacturile de mediu și sociale ale proiectului și să fie adaptată nevoilor diferitelor grupuri de părți interesate, inclusiv ale persoanelor vulnerabile și defavorizate. Un aspect esențial este faptul că consultarea semnificativă depășește simpla publicare formală a informațiilor sau audierile publice: aceasta asigură că feedback-ul părților interesate este luat în considerare în mod activ și integrat în planificarea, proiectarea, măsurile de atenuare și procesul decizional al proiectului pe tot parcursul ciclului de viață al acestuia, oferindu-se un feedback clar cu privire la modul în care contribuțiile părților interesate au influențat rezultatele.

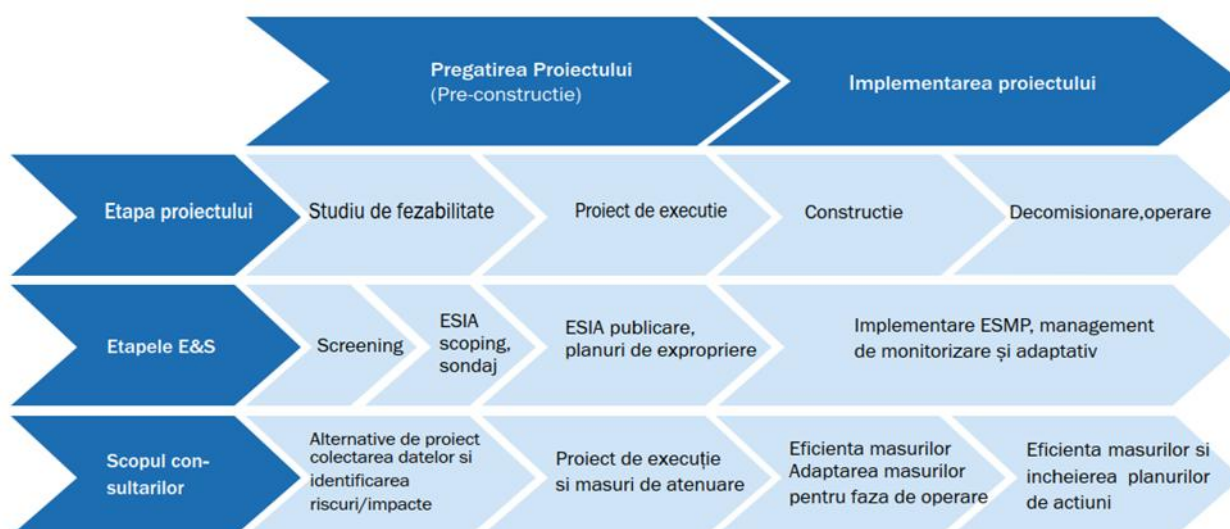

Figura 3-4: Implicarea părților interesate pe parcursul ciclului de viață al proiectului

3.3.5 Metode de consultare pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectului

Metodele de implicare vor fi adaptate grupului de părți interesate și etapei respective:

Metode de implicare	Scop/Descriere
Publicații electronice	Publicațiile online, precum anunțurile și invitațiile la consultări publice (publicate cu 10 zile înainte de consultări), sunt disponibile pe platformele web ale părților interesate principale, ale ANR/PIU și ale APL (administrația publică locală), precum și pe platformele sociale, cum ar fi Facebook/Viber, pentru a asigura o comunicare mai transparentă cu comunitățile. Linkurile către publicațiile online ale părților interesate, utilizate în etapa de implicare timpurie a părților interesate și în timpul consultărilor publice, sunt incluse în SEP.
Comunicate de presă	Presa și mijloacele de informare în masă utilizate vor sensibiliza publicul cu privire la disponibilitatea documentelor menționate mai sus în fiecare etapă a proiectului, inclusiv prin linkuri către site-ul web al PIU, unde documentele vor fi disponibile în format electronic. Presa și mijloacele de informare în masă vor fi utilizate, de asemenea, pentru a informa publicul cu privire la locul unde se află copiile fizice ale documentelor, astfel încât cetățenii să poată formula observații cu privire la acestea, precum și pentru a participa fizic la locurile de desfășurare a reuniunilor, atunci când acestea sunt organizate și se cunosc data, ora și locul exact.

Metode de implicare	Scop/Descriere
Întâlniri publice și audieri	Publicarea informațiilor ar trebui să sprijine consultarea. Consultarea este un proces bidirecțional de dialog între echipa de implementare a proiectului și părțile interesate. Aceste consultări vor avea loc de cel puțin două ori pe an pe durata ciclului de viață al proiectului și vor oferi tuturor cetățenilor ocazia de a ridica probleme în fața NRA/PIU. De asemenea, NRA/PIU va solicita feedback din partea comunităților cu privire la modalitățile de a spori eficiența consultărilor în procesul de implementare. Rezultatele acestor consultări vor fi documentate, convenite cu liderii comunităților și publicate pe site-ul web al NRA/PIU.
Ateliere	Vor fi organizate ateliere cu experți pentru a discuta revizuirea și dezvoltarea proiectelor în fazele de pre construcție, construcție și exploatare. De asemenea, vor fi organizate mai multe ateliere cu cetățeni/părți interesate. Principalele teme ale acestor ateliere vor fi modalitățile de informare și sensibilizare a părților interesate cu privire la beneficiile proiectului, procedura de implementare stabilită, calendarul de implementare a proiectului și GRM. Alte teme relevante pentru aceste ateliere vor fi identificate pe parcursul implementării proiectului.
FGD (discuții în grupuri de discuție)	Discuțiile în grupuri focus ajută la identificarea preocupărilor locale, a așteptărilor, a riscurilor specifice amplasamentului și a oportunităților, asigurându-se că ESA integrează cunoștințele comunității, vulnerabilitățile și măsurile de atenuare specifice contextului. Discuțiile detaliate în grupuri focus cu comunitățile sunt prezentate în ANEXA G .
Interviuri cu informatori-cheie	Metodă de implicare ținută a părților interesate, menită să culeagă opinii avizate, bazate pe experiență, de la persoane cu cunoștințe aprofundate privind condițiile locale, procesele instituționale și impacturile potențiale ale proiectului. Acestea sprijină definirea domeniului de aplicare și evaluarea impactului prin furnizarea de informații calitative privind aspectele de mediu, sociale, de utilizare a terenurilor, de sănătate și de guvernare, contribuind la identificarea riscurilor, la perfecționarea măsurilor de atenuare și la completarea datelor obținute din sondaje și consultări publice.
Chestionar privind situația socială de referință/utilizarea terenurilor și relocarea	Documentarea condițiilor socio-economice ale gospodăriilor, a modelelor existente de utilizare a terenurilor și a existenței unor drepturi funciare formale sau informale. Acesta ajută la identificarea persoanelor potențial afectate, la înțelegerea surselor de subsistență și la stabilirea punctului de referință pentru evaluarea impactului proiectului, a eligibilității pentru despăgubiri și a măsurilor viitoare de relocare sau de restabilire a mijloacelor de subsistență. Prezentat în ANEXA A
Broșuri/Note informative	Vor fi elaborate și distribuite pliante cu informații care ar putea prezenta un interes sporit pentru părțile afectate, cum ar fi beneficiile investițiilor propuse, în cadrul întâlnirilor, consultărilor publice și instituțiilor publice (LPA, FGD etc.). Pliantele sunt disponibile în limbile română și rusă. ANEXA C
Panouri informative	Utilizarea panourilor informative ale LPA. Pe aceste panouri informative vor fi afișate informațiile legate de proiect, relevante pentru fiecare fază a implementării proiectului.
Scrisori	Scrisorile vor constitui un instrument utilizat pentru a facilita procesul de implementare a proiectului printr-o bună colaborare între entitățile de implementare și alte părți interesate.
Rapoarte	Rapoartele vor fi utilizate pentru a monitoriza implementarea proiectului și pentru a ține la curent principalele părți interesate ale proiectului.
E-mailuri	Pentru a facilita comunicarea între entitățile de implementare
GRM	GRM va fi instituit în conformitate cu cerințele PR10 ale BERD. Pentru proiect va fi creat un mecanism dedicat de soluționare a reclamațiilor. Părțile interesate vor putea depune reclamații în mod anonim, prin telefon sau online, utilizând formularul online GRM al PIU.
Registrul de reclamații	Locul în care reclamațiile, inclusiv cele transmise prin intermediul platformei online, sunt înregistrate (inclusiv reclamațiile transmise prin poștă sau în scris), gestionate, urmărite și soluționate prin intermediul unei baze de date.

Tabelul 3-7 : Prezentare generală a metodelor de implicare

3.4 Grupuri vulnerabile sau defavorizate

În contextul ESA și în conformitate cu Politica de mediu și socială a BERD (2019), vulnerabilitatea se referă la capacitatea redusă a unei persoane, a unei gospodării sau a unei comunități de a anticipa, de a face față, de a rezista sau de a se recupera în urma impacturilor negative ale unui proiect. Grupurile vulnerabile sunt cele care pot suferi efecte disproporționate sau diferențiate în timpul planificării, construcției sau exploatării proiectului, din cauza statutului lor social, a condiției economice, a stării de sănătate, a vârstei, a genului, a dizabilității, a izolării geografice sau a altor factori specifici contextului.

Prin urmare, vulnerabilitatea depinde de context și poate varia de-a lungul coridorului R 7, în funcție de caracteristicile demografice locale, accesul la servicii, dependența de terenuri, nivelurile de venit și expunerea la riscuri de mediu și de sănătate.

În Moldova, grupurile vulnerabile sunt identificate prin intermediul mai multor politici naționale, instrumente statistice și cadre de protecție socială, inclusiv Strategia națională de protecție socială, Legea privind asistența socială, datele din Ancheta privind bugetul gospodăriilor și evidențele serviciilor sociale de la nivel de raion.

Grupurile vulnerabile recunoscute la nivel național includ, de obicei: **persoanele în vârstă**, în special cele care locuiesc singure sau în gospodării izolate din mediul rural, **gospodăriile conduse de femei și femeile expuse riscului de violență de gen, gospodăriile cu venituri reduse**, inclusiv cele dependente de alocații sociale; **copiii, inclusiv cei de vârstă preșcolară și școlară; persoanele cu dizabilități sau afecțiuni cronice; gospodăriile numeroase (5+ persoane)** cu stabilitate limitată a veniturilor; **romii sau grupurile minoritare**, acolo unde există (identificate prin autoafiliere voluntară); gospodăriile **de migranți sau cele dependente de remitențe; gospodăriile fără drept de proprietate asigurat** asupra terenurilor sau utilizatorii informali de terenuri.

3.1.1. Metoda de identificare

Grupurile vulnerabile au fost identificate prin analiza datelor demografice din Strategiile locale de dezvoltare socio-economică (LPAs) elaborate de fiecare comunitate, din colectarea datelor primare efectuată – **ANEXA G**, din informațiile furnizate de asistenții sociali și din observațiile de teren efectuate în timpul vizitelor la fața locului. Criteriile au inclus genul, vârsta, dizabilitatea, venitul, statutul etnic sau lingvistic și izolarea geografică. Această abordare urmează metodologia descrisă în Nota orientativă a BERD (2012), § 3.3 – Identificarea și implicarea grupurilor vulnerabile.

3.1.2. Grupurile vulnerabile identificate și măsurile de implicare adaptate

Grup	Preocupări specifice / Impacturi potențiale	Măsuri de implicare adaptate
Femeile și gospodăriile conduse de femei	Pot fi expuse la riscuri legate de siguranță și mobilitate pe durata lucrărilor de construcție; reprezentare limitată în procesul decizional	Invitații specifice la întâlniri; asigurarea prezenței unor facilitatoare și a unor ore compatibile cu sarcinile gospodărești
Persoanele în vârstă	Mobilitate redusă; dificultăți în accesarea informațiilor sau a locurilor de desfășurare a evenimentelor	Utilizarea panourilor de afișaj locale, vizite la domiciliu și acțiuni de sensibilizare ale autorităților locale; asigurarea de locuri de ședere și transport la evenimente
Persoanele cu dizabilități	Limitări de acces fizic la locurile de consultare; riscuri de siguranță la trecerile de pietoni	Asigurați locații fără bariere; coordonați-vă cu asistenții sociali
Gospodării cu venituri reduse sau fără loc de muncă	Sensibilitate sporită la accesul temporar sau la întreruperea veniturilor	Transmiterea informațiilor prin intermediul asistenților sociali; evidențierea oportunităților locale de angajare
Minoritățile etnice sau lingvistice (gagauzi, romi, vorbitori de limbă rusă)	Barierile lingvistice și încrederea scăzută în instituții	Furnizarea de materiale traduse (RO/RU) și de facilitatori bilingvi; implicarea liderilor comunității
Copii, elevi, acasă și în instituțiile de învățământ	Riscuri de siguranță generate de traficul de utilaje de construcții în apropierea școlilor	Coordonarea sesiunilor de sensibilizare cu profesorii și autoritățile locale

Tabelul 3-8 : Prezentare generală a grupurilor vulnerabile identificate

3.1.3. Consultare semnificativă cu grupurile vulnerabile

Constatările din această secțiune sunt integrate în Planul de implicare și în Cadrul de monitorizare pentru a asigura participarea egală și urmărirea grupurilor vulnerabile pe parcursul tuturor fazelor proiectului.

Grup	Activitate
Vulnerabilitate în contextul planificării activităților de consultare a părților interesate și de informare	
Tinerii cu vârsta sub 18 ani care pot: (1) să întreprindă activități cu risc ridicat pe care persoanele mai în vârstă sunt mai puțin susceptibile să le întreprindă, cum ar fi încercarea de a intra în zone în care se desfășoară lucrări de construcție; și (2) să aibă o înțelegere insuficientă a riscurilor legate de siguranța rutieră și să aibă nevoie de asistență din partea adulților atunci când traversează drumurile sau se deplasează pe jos în apropierea unor tronsoane de drumuri aglomerate.	Implicare directă în școlile sau administrația școlilor din localitățile traversate de ruta R7 sau situate foarte aproape de aceasta (Loturile 1-4), înainte de începerea lucrărilor de construcție, pentru a discuta riscurile legate de construcție pe durata lucrărilor, precum și riscurile de siguranță rutieră pe durata exploatării. Trebuie menționat faptul că, întrucât în unele sate școlile sunt închise din cauza numărului redus de copii din localitate și a imposibilității de a menține infrastructura școlară, copiii sunt transportați zilnic la școlile din localitățile învecinate mai mari.
Persoanele cu probleme de sănătate, persoanele cu dizabilități, inclusiv utilizatorii de scaune cu roțile, persoanele surde și/sau cu deficiențe de vedere și persoanele cu mobilitate redusă care ar putea să nu fie în măsură sau dispuse să participe la evenimentele de consultare publică.	Implicarea prin intermediul unor ONG-uri civile, grupuri ale societății care se concentrează pe nevoile persoanelor cu nevoi suplimentare de mobilitate. Gospodăriile vulnerabile sunt înregistrate și se află sub supravegherea asistenților sociali, care sunt angajați ai primăriei și responsabili de comunicarea cu persoanele vulnerabile, pentru a se asigura că toți membrii gospodăriei sunt informați cu privire la proiect, la riscurile pentru sănătatea și siguranța comunității pe durata construcției și pentru a discuta alte subiecte care le suscită îngrijorare.
Minoritățile etnice sau lingvistice (găgăuzi, romi, vorbitori de limbă rusă)	Consultările se vor desfășura în formate accesibile, bilingve (română / rusă)
Vulnerabilitatea în contextul relocării	
Femeile și gospodăriile conduse de femei	Femeile și gospodăriile conduse de femei identificate în cadrul sondajelor RAP și implicate prin vizite la nivel de gospodărie, grupuri de discuție exclusiv pentru femei și acțiuni de sensibilizare personalizate, susținute de autoritățile locale și de asistenții sociali.
Persoanele în vârstă	Persoanele vârstnice identificate în cadrul sondajelor RAP și implicate prin consultări la nivel de gospodărie, vizite la domiciliu și mici întâlniri accesibile, facilitate de autoritățile locale de parteneriat (LPA) și de asistenții sociali.
Gospodării cu venituri reduse sau fără loc de muncă	Gospodăriile cu venituri reduse sau cu șomeri, identificate în cadrul sondajelor RAP și implicate prin vizite la nivel de gospodărie, acțiuni de sensibilizare din ușă în ușă și micro-consultări țintite, coordonate împreună cu autoritățile locale (LPA) și asistenții sociali.
Persoanele cu dizabilități	Persoanele cu dizabilități identificate în cadrul sondajelor RAP și implicate prin consultări la nivel de gospodărie, întâlniri individuale accesibile și sprijin coordonat din partea autorităților locale de parteneriat (LPA), a asistenților sociali și a ONG-urilor relevante.

Tabelul 3-9: Activități menite să asigure participarea diferitelor grupuri

3.5 Implicarea părților interesate

Această secțiune oferă o prezentare generală a activităților de implicare a părților interesate și de publicare a informațiilor întreprinse pe parcursul dezvoltării Proiectului de reabilitare a drumului R7, începând cu primele studii de fezabilitate și continuând cu procesul de evaluare de mediu și socială (ESA). Aceasta rezumă succesiunea consultărilor, comunicărilor și mecanismelor participative aplicate de-a lungul timpului, subliniind modul în care contribuțiile părților interesate au stat la baza proiectării proiectului, a planificării măsurilor de atenuare și a procesului decizional. Capitolul evidențiază, de asemenea, evoluția practicilor de implicare, instrumentele utilizate pentru a asigura transparența și alinierea tuturor activităților la legislația națională și la cerințele Cerinței de performanță nr. 10 (PR10) a BERD.

3.5.1 Implicare istorică – Studiul de fezabilitate

Consultări publice anterioare și activități de publicare a informațiilor

Scopul acestei secțiuni este de a oferi un rezumat al activităților istorice de consultare și de publicare a informațiilor care au avut loc în sprijinul proiectului, înainte de implicarea consultanților.

Proiectele de execuție pentru loturile 1-3 au fost elaborate în perioada 2021-2022. Implicarea părților interesate s-a referit exclusiv la agențiile specializate și la administrația publică locală în ceea ce privește autorizațiile, evaluarea și colaborarea la elaborarea proiectelor de execuție.

Nu s-a desfășurat o consultare publică substanțială cu comunitatea.

Studiul de fezabilitate și proiectul detaliat pentru Lotul 4 au fost elaborate în 2024. Implicarea părților interesate s-a referit doar la agențiile specializate și la administrația publică locală în ceea ce privește autorizațiile, evaluarea și colaborarea la elaborarea proiectului detaliat. Nu s-a desfășurat o consultare publică semnificativă cu comunitatea.

Autorizațiile de mediu nr. 18/1025/2024 din 21 octombrie 2024 pentru **Lotul 4** au fost eliberate de Agenția de Mediu în vederea elaborării proiectului, pe baza chestionarului/cererii preliminare de evaluare a impactului. Pentru loturile 1-3 din proiectul de detaliu este dedicat un capitol separat pentru evaluarea de mediu și socială. Soluțiile proiectului, în conformitate cu capitolul „Protecția mediului”, au fost elaborate respectând cerințele CP D.02.30:2023 „Reglementări privind protecția mediului în activitățile de proiectare, construcție, modernizare, reabilitare și întreținere a drumurilor” și secțiunile relevante din NCM D.02.01:2024 – Proiectarea drumurilor publice și alte standarde care conțin cerințe de protecție a mediului. Toate autorizațiile de mediu sunt disponibile pe platformele web ale Agenției de Mediu și ale beneficiarilor, iar aceste cereri fac obiectul consultării publice obligatorii cu părțile interesate și comunitățile afectate.⁴

Aceste activități anterioare au stabilit baza inițială de părți interesate pentru Lotul 1 – 4, precum și pașii ulteriori pentru o implicare semnificativă a părților interesate în legătură cu SEP-ul propriu-zis.

3.5.2 Implicarea timpurie a părților interesate

Metodologia aplicată pentru implicarea timpurie a părților interesate s-a bazat pe o evaluare cuprinzătoare a factorilor contextuali cei mai relevanți pentru părțile afectate și interesate. Abordarea a luat în considerare nivelul actual de avansare a proiectării detaliate, stadiul proceselor de autorizare de mediu, cadrul național de achiziție a terenurilor și progresul implementării acestuia, categoria drumului (drum expres), precum și gradul și intensitatea interacțiunilor cu comunitatea observate de-a lungul loturilor 1– 4. Aceste elemente au contribuit în mod colectiv la identificarea temelor prioritare, a grupurilor de părți interesate, precum și a nivelului de detaliere și a calendarului necesar pentru activitățile de implicare.

Pentru proiectele din categoria B, implicarea părților interesate trebuie realizată ca parte a procesului de evaluare de mediu și socială (ESA), asigurându-se că comunitățile afectate sunt informate și li se oferă oportunități de a-și exprima opiniile. Nivelul și forma consultării trebuie să fie proporționale cu natura, amploarea și impacturile potențiale ale proiectului.

Implicarea părților interesate realizată în faza inițială pentru coridorul R7 Tranșa 1 a avut ca scop identificarea persoanelor afectate sau interesate, identificarea preocupărilor specifice locației și rafinarea profunzimii

⁴ <https://www.andsa.md/acorduri-de-mediul/>

consultărilor publice și a colectării datelor de referință. Părțile interesate au fost identificate în cadrul unui atelier intern organizat la 29 august 2025 împreună cu NRA, pe baza a două dimensiuni — gradul de impact și nivelul de interes — și grupate după cum urmează: ministere și agenții naționale; autorități regionale și districtuale; administrații municipale; comunități afectate de proiect (locuitori, proprietari de terenuri, întreprinderi); lucrători și reprezentanți ai sindicatelor; potențiali furnizori și contractori; societatea civilă și ONG-uri tematice; precum și presa locală și mass-media online. Registrul detaliat al părților interesate și datele de contact sunt prezentate în **ANEXA B**.

Întâlnirile de consultare au fost desfășurate ca un proces continuu de implicare timpurie a părților interesate în perioada august-septembrie 2025, urmată de identificarea acestora în octombrie 2025.

Metodele utilizate pentru implicarea , în conformitate cu *părților interesate* în cadrul *R7Nota orientativă a BERD privind publicarea informațiilor și implicarea părților interesate din 2023*, sunt detaliate mai jos.

Instrumente de publicare a informațiilor

Anunțurile au fost publicate de Administrația Națională a Drumurilor și de autoritățile județene și locale pe site-urile lor web și pe rețelele sociale. Având în vedere prevalența grupurilor comunitare de pe Viber și Facebook, administrațiile locale au utilizat, de asemenea, aceste canale pentru a ajunge rapid la locuitori și a colecta feedback. În cazul în care prezența online este limitată, anunțurile au fost afișate fizic la sediile primăriilor. Această abordare multicanal a îmbunătățit acoperirea și a asigurat că chiar și comunitățile mici sau izolate au fost informate cu privire la proiect, la consultările viitoare și la modalitățile de adresare a întrebărilor sau reclamațiilor. **Broșura A4** utilizată în etapa inițială este prezentată în **ANEXA D – Raport detaliat privind implicarea timpurie a părților interesate**.

Loturile (1– 4)	Părți interesate	Anunț publicat (online, în fața primăriei)
1– 4	Administrația Națională a Drumurilor	https://www.andsa.md/featured/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-r7-r14-drochia-costesti-frontiera-cu-romania-si-r14-1-soroca-frontiera-cu-ucraina/
1,2,4	Consiliul Raional Drochia	https://drochia.md/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-r7-r14-drochia-costesti-frontiera-cu-romania-si-r14-1-soroca/
3	Consiliul raional Rîșcani	https://consiliulriscani.md/?pag=news&tip=anunturi&opa=view&id=2695
1	Consiliul raional Soroca	https://www.facebook.com/share/169JhQGhT6/?mibextid=wwXlfr www.soroca.org.md
1	Satul Șolcani	https://www.facebook.com/primaria.solcani/
1	Satul Zgurita	https://www.facebook.com/primariazgurita.rnuldrochia/
1	Satul Chetrosu	www.primariachetrosudrochia.info , https://www.facebook.com/share/1Vs2XCcnYg/?mibextid=wwXlfr
2,4	Satul Tarigrad	www.tarigrad.sat.md , https://www.facebook.com/share/175pGZAwgF/?mibextid=wwXlfr
2	Satul Nicoreni	https://www.facebook.com/share/1ar5ZWYxhu/?mibextid=wwXlfr
2,3	Orașul Rîșcani	www.riscani.info https://www.facebook.com/share/1A5aRk6A4u/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Pîrjota	https://www.facebook.com/share/1PQNLZ5THi/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Hiliuți	https://www.facebook.com/share/1YmWKn6BSU/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Șaptebani	https://www.facebook.com/share/g/16vnMfFLWF/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Gălășeni	https://www.facebook.com/share/g/16NKSStHkw/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Petrușeni	https://www.facebook.com/share/g/17k4yJmii1/?mibextid=wwXlfr
3	Satul Costești	www.primariacostesti.md
4	Satul Miciurin	https://www.facebook.com/share/g/17VH5sV56k/?mibextid=wwXlfr
1- 4	Observatorul de Nord – presă locală	https://observatorul.md/evaluare-impact-mediul-traseul-r7/

Tabelul 3-10 : Prezentare generală a anunțurilor publicate

Panourile informative din satele din aria de interes a proiectului, în special cele amplasate în fața sau în interiorul primăriilor, sunt utile și familiare pentru furnizarea de actualizări periodice, notificări și detalii privind mecanismele de contact sau de depunere a reclamațiilor către comunitățile locale, în special acolo unde panourile informative reprezintă deja un mijloc consacrat de diseminare a informațiilor

Panoul informativ din interiorul primăriei orașului Rîșcani	Panoul informativ din satul Șolcani, în interior	În interiorul satului Miciurin
		

Figura35 : Exemple de informații afișate pe panourile de informare

Întâlniri față în față cu părțile interesate cheie și cu reprezentanții satelor din cadrul Lotului 1 – 4

Data	Localitate / Parte interesată implicată	Feedback/Preocupări/Probleme
14.08.2025	Lotul 2-3 Consiliul Raional Rîșcani, Departamentul Drumurilor	Praf, zgomot, impact asupra biodiversității, gestionarea siguranței și a accesului, impacturi transversale, impacturi ale construcției Reprezentanții districtului au menționat cariera de piatră Duruitoarea din Costești ca un impact negativ existențial, deoarece drumul adiacent care face legătura cu R7 nu este reabilitat, iar camioanele care circulă dinspre cariera Duruitoarea generează o poluare masivă cu praf. Este posibilă o analiză a acestui aspect. Este necesar să se ia în considerare prin Due Diligence tehnică proiectul în curs de desfășurare „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile Păscăuți, Damașcani, Proscureni, Gălășeni, Mălăiești, Hiliuți, raionul Rîșcani”. Proiectul Băncii Mondiale „Securitatea aprovizionării cu apă și a serviciilor de salubritate în Moldova”. Implementat de Oficiul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL), zonele protejate fac obiectul unei evaluări detaliate a impactului.
14.08.2025	(Loturile 1, 2, 4) Consiliul Raional Drochia, Președinte	Impactul lucrărilor de construcție, impactul transversal, Impactul achiziției de terenuri Șoseaua de ocolire a orașului Drochia va avea un impact social pozitiv semnificativ din perspectiva siguranței rutiere, deoarece R7 este singura cale de acces și de tranzit prin orașul Drochia, prezentând un potențial risc de zgomot pentru instituțiile medicale, școlile, întreprinderile și zonele rezidențiale situate de-a lungul traseului, precum și un risc pentru siguranța pietonilor, având în vedere că Stația Centrală de Autobuze și Piața Auto sunt situate de-a lungul traseului. Administrația a subliniat faptul că Fabrica de Zahăr Sudzucker ar putea ocoli orașul prin intermediul șoselei de ocolire. Impactul asupra terenurilor este prezentat în secțiunea 3.1.
20.10.2025	(Loturile 1, 2, 4) Consiliul Raional Drochia, consultare cu reprezentanții: satul Zgurița – primar Satul Chetrosu – primarul Satul Nicoreni – primarul Orașul Drochia – primarul Satul Țarigrad – primarul Satul Miciurin – primarul Inspectoratul de Poliție al districtului, Departamentul de amenajarea teritoriului al Consiliului Raional	Impactul lucrărilor de construcție asupra drumurilor locale, exproprierea terenurilor, probleme legate de siguranță și acces la intersecții și de-a lungul zonelor cu densitate mare de locuințe, siguranța rutieră, intersecții semnalizate și iluminate cu benzi de accelerare/decelerare A fost semnalat un pericol deosebit pentru pietonii care traversează spre partea opusă a satelor. Județul a indicat o rețea de strategii regionale (apă, deșeuri, transport, climă, sănătate publică) care ar trebui să constituie cadrul pentru măsurile de atenuare și monitorizare ale proiectului. Comunele au solicitat ca toate căile de acces să fie verificate din punct de vedere al siguranței, având în vedere că vizibilitatea redusă pe timp de noapte poate contribui la producerea de coliziuni, precum și ca deplasările utilajelor agricole să fie luate în considerare în mod explicit în proiectare. Autoritățile locale sunt esențiale pentru comunicare, aprobări și gestionarea reclamațiilor,

		dar coordonarea cu autoritățile naționale este slabă. Exproprierea terenurilor reprezintă principala preocupare, în special în ceea ce privește Lotul 4. Traficul generat de lucrările de construcție poate deteriora drumurile locale și poate genera riscuri de siguranță, fiind necesare măsuri de atenuare și rute alternative. Există un mecanism local funcțional de soluționare a reclamațiilor, cu implicarea activă a comunității și a activiștilor sociali. Autoritățile locale (LPA) au fost informate cu privire la mecanismul de gestionare a reclamațiilor (GRM) al proiectului, așa cum este inclus în SEP, iar GRM a fost tipărit pe pliante care urmează să fie prezentate și în cadrul întâlnirilor comunitare. Terenurile afectate sunt în principal parcele agricole mici, esențiale pentru veniturile gospodăriilor, în special pentru pensionari. Contractanții se vor confrunta cu constrângeri legate de resursele locale (apă, gestionarea deșeurilor) și trebuie să se coordoneze îndeaproape cu primarii.
21.10.2025	Întâlnire a Administrației Naționale a Drumurilor cu consultanții	Administrația Națională a Drumurilor (NRA) nu dispune de un sistem de management ESHS complet integrat, aliniat la standardul ISO 14001 sau la standardele UE, bazându-se în schimb pe politici și proceduri independente, reglementate în principal de legislația națională. Există capacitate instituțională pentru gestionarea ESHS, dar aceasta este limitată, cu o echipă mică dedicată de mediu și siguranță responsabilă atât de supraveghere, cât și de monitorizarea la fața locului, ceea ce poate limita eficacitatea pe măsură ce volumul proiectelor crește. Conformitatea cu cerințele ESHS pe durata implementării proiectului este asigurată în principal prin mecanisme contractuale (contracte bazate pe FIDIC, planuri de gestionare a mediului și siguranței (ESMP), integrarea în caietul de sarcini) și prin supravegherea efectuată de ingineri independenți, combinată cu inspecții periodice ale ANR. Gestionarea reclamațiilor este funcțională, dar în mare parte informală și condusă la nivel local, cu escaladarea către NRA doar atunci când problemele nu pot fi rezolvate la nivel comunitar, ceea ce indică necesitatea unui sistem mai centralizat și mai bine documentat. Procesele de achiziție a terenurilor și de relocare sunt clar definite în legislația națională, modificările legislative recente consolidând autoritatea statului și previzibilitatea, deși rămân provocări legate de acceptarea socială, în special în cazul proiectelor de ocolire.
21.10.2025	MIDR – Întâlnire a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu consultanții	Cadrul juridic național privind siguranța rutieră și efectele asupra modificărilor instituționale survenite în ceea ce privește transferul responsabilităților de la NRA către ANTA în materie de siguranță rutieră pe drumurile R7 și M3.
21.10.2025	Întâlnire a ANTA – Agenția Națională de Transport Rutier – cu consultanții	Cadrul juridic național privind siguranța rutieră și efectele asupra schimbărilor instituționale survenite în ceea ce privește transferul responsabilităților de la NRA către ANTA în legătură cu aspectele de siguranță rutieră pe drumurile R7 și M3.

Figura 3-6 : Prezentare generală a întâlnirilor față în față

Implicarea timpurie a părților interesate este descrisă în **ANEXA D** la SEP, inclusiv feedback-ul detaliat.

Întâlniri individuale față în față cu întreprinderile situate de-a lungul drumului: Exemple

Figura 3-7 : Fotografii de la întâlnirile față în față cu reprezentanții întreprinderilor

Vizitele la fața locului și vizitele la fața locului cu primarii au fost efectuate ca metodă cheie de implicare pentru a identifica direct factorii sociali, a observa condițiile locale, a identifica principalele preocupări ale locuitorilor din zona de influență a proiectului și a colecta feedback specific contextului legat de lucrările propuse de reabilitare a

drumurilor și de construcții noi. Aceste vizite au permis echipei de proiect să valideze prioritățile comunității, să evalueze potențialele căi de impact și să integreze informațiile obținute la nivel local în procesul de proiectare și planificare în curs.

Figura 3-8 : Vizite la fața locului la diferitele loturi

Ateliere de lucru cu NRA (AND) și ANTA pentru a discuta organizarea proiectului rutier din perspectiva capacității și competențelor, a politicilor și sistemelor de management existente, a conformității actuale cu politicile și strategiile UE, precum și a programelor viitoare. Organizarea lucrărilor pentru proiectul propus (managementul/supravegherea contractanților pentru lucrările de construcție, managementul forței de muncă), gestionarea impacturilor de mediu și sociale, implicarea părților interesate și gestionarea reclamațiilor (forța de muncă, comunități), gestionarea exproprierilor și a despăgubirilor, moșteniri din trecut, monitorizare, raportare și comunicare, performanța auditurilor de siguranță rutieră.

Figura39 : Întâlniri cu NRA/AND și ANTA

Discuția a prezentat, de asemenea, mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) care va fi gestionat prin 32/52

Administrația Națională a Drumurilor . Au fost prezentate principiile de bază ale acestuia: accesibil și gratuit; disponibil în română și rusă, cu persoane de contact atât bărbați, cât și femei; acceptarea reclamațiilor anonime; confirmarea primirii în termen de șapte zile lucrătoare; și posibilitatea de a apela la mediere independentă sau la instanțe în orice moment. Au fost evidențiate dispoziții speciale pentru contextele de expropriere și relocare (distribuirea în avans a pliantelor înainte de efectuarea sondajelor și la comunicarea rezultatelor evaluării; prezența pe teren pentru a explica opțiunile; și înregistrarea centralizată a reclamațiilor pentru a permite analiza tendințelor și luarea de măsuri corective în timp util). GRM va fi corelat cu registrele de reclamații ale contractanților pe durata construcției și integrat cu sistemul de raportare al ANR/PIU, cu rezumate periodice publice pentru a consolida încrederea în capacitatea de reacție.

În cadrul procesului de implicare timpurie a părților interesate în proiectul de reabilitare a drumului R7 (loturile 1–4), s-a efectuat o **analiză selectivă a mass-media** pentru a completa identificarea părților interesate și pentru a înțelege discursul public legat de proiect. Analiza s-a concentrat pe sursele de știri naționale și locale, site-urile oficiale ale instituțiilor (Serviciul Vamal, ANDSA, MIRR), comunicatele UE/CEF și platformele de consultare publică. Scopul acestei analize a mass-media a fost: identificarea **preocupărilor, așteptărilor și percepțiilor comunității**, în special în legătură cu șoseaua de ocolire a localității Drochia (Lotul 4), finalizarea de la Lotul 3 până la Costești Stâncăinfrastructurii de frontieră adiacente ; urmărirea **consultărilor instituționale în curs** relevante pentru reabilitarea drumurilor, necesarul de terenuri și infrastructura vamală; identificarea **proiectelor sau inițiativelor legate de sau care influențează loturile 1– 4 ale R7**, precum modernizarea frontierei, extinderile TEN-T sau planurile de achiziții publice; furnizarea unui context de referință pentru a fundamenta strategia ESA de implicare a părților interesate.

Un rezumat al articolelor analizate este prezentat în **ANEXA D**.

3.5.3 Consultări publice și colectarea datelor de referință

În perioada 19 martie – 1 aprilie 2026, Unitatea de Implementare a Proiectului (NRA) și consultanții ESA au desfășurat o campanie cuprinzătoare de implicare a părților interesate și de realizare a unui studiu socio-economic de referință în toate localitățile din Zona de Influență (Aol) a loturilor 1– 4 ale R7. Activitățile s-au aliniat la Cerința de Performanță 10 a BERD și la legislația moldovenească privind consultarea publică și accesul la informații.

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
Toți	NRA	19 martie – 2 aprilie 2026	Colectarea datelor primare și implicarea comunității	Consultanți ESA/NRA	https://www.andsa.md/consultari-publice-anunturi-si-procese-verbale/anun-cu-privire-la-organizarea-consult-rilor-publice-privind-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-i-siguran-rutier-pe-traseul-r7/	Publicare online
Lotul 2,3	Satele Pârjota, Hiliuți, Șaptebani, Gălășeni, Petrușeni,	19 martie 2026 10.00 - 11.00 11.00–12.00	Întâlnire cu reprezentanții comunităților, prezentarea broșurii cu informații despre	Consultanți ESA/NRA	https://consiliulriscani.md/index.php?page=news&opa=view&id=2794&tip=anunturi&start=&di=	Implicare – 19 participanți, inclusiv primarii din satele raionului Râșcani. Grup de discuție cu proprietarii de terenuri

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
	orașul Costești din raionul Râșcani		proiect și GRM Discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și reprezentanții întreprinderilor		https://consiliulriscani.md/index.php?pag=news&opa=view&id=2793&tip=anunturi&start=&di=	și întreprinderile din apropierea R7 – au fost identificate 71 de întreprinderi (benzinării, companii agricole, depozite, camere frigorifice, depozit de cărbune, fabrică de cărămidă, moară, tabăra de vacanță pentru copii „Vulturăș”, companii comerciale, SA „Drumuri Rîșcani”, fermă avicolă, companii de servicii, vama și CBP Costești Stâncă)
Lotul 2,3	Orașul Rîșcani (împreună cu satele Balanul-Nou și Rămăzan)	19 martie 2026 14.00-15.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu întreprinderile din apropierea coridorului R7, studiu de referință, discuții în grupuri focus cu grupurile vulnerabile, prezentarea broșurii cu informații despre proiect și GRM	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/p/Prim%C4%83ria-R%C3%AE%C5%9Fcani-100064693753274/	Implicarea comunității – 16 participanți Discuții în grup cu întreprinderile din apropierea coridorului R7 și discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei) Persoane chestionate – 16 rezidenți
Loturile 1, 2, 4	Orașul Drochia	24 martie 2026 11.00-12.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grup cu întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grup cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), prezentarea broșurii privind studiul de referință, cu informații despre proiect și GRM	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/p/1CSSvi4pDt/?mibextid=wwXlfr https://primariadrochia.md/2026/03/23/%f0%9f%97%a3%ef%b8%8f-anunt-privind-organizarea-consultarii-publice/	Implicarea comunității - 19 participanți Discuții în grup cu întreprinderile din apropierea R7 RoW și discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei) Persoane chestionate – 17 rezidenți
Lotul 2,4	Satul Țarigrad	24 martie 2026 13.00-14.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grup cu proprietarii de terenuri agricole din apropierea noii construcții (ocolitoarea Drochia), întâlnire cu asistentul social al autorității locale și discuții în grup cu	Consultanți ESA/NRA	https://primariatarigrad.md/2026/03/13/anunt-cu-privire-la-organizarea-consultarilor-publice-privind-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediu-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m7/	Implicarea comunității – 18 participanți Discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri agricole din apropierea noii construcții (ocolitoarea Drochia) și discuții în grupuri focus cu grupuri vulnerabile (persoane în vârstă, femei) Persoane chestionate – 16 locuitori

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
			grupurile vulnerabile, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM, sondaj de referință			
Lotul 4	Satul Miciurin	24 martie 2026 13.00-14.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri agricole din apropierea noii construcții (ocolitoarea din Drochia), întâlnire cu asistentul social al autorității locale și discuții în grupuri focus cu grupurile vulnerabile, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM, sondaj de referință	ESA Consultants/ NRA	https://www.facebook.com/groups/3088207404797575/permalink/4339597612991875/?mibextid=wwXlfr&id=fKLOIY8pXe3SxkJ0&share_url=https%3A%2F%2Fwww.facebook.com%2Fshare%2Fp%2F1FrzxosG9d%2F%3Fmibextid%3DwwXlfr#	Implicarea comunității – 18 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri agricole din apropierea noii construcții (ocolitoarea Drochia) și discuții în grup cu grupuri vulnerabile (persoane în vârstă, femei). Chestionați – 16 locuitori
Lotul 2	Satul Nicoreni	24 martie 2026 16.00-17.00	Discuție în grup cu femei, consultare cu gospodăriile persoanelor în vârstă din apropierea zonei rezidențiale a drumului, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM, sondaj de referință	ESA Consultants/ NRA	https://www.facebook.com/share/18ATNvoHAJ/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității - 15 participanți, discuție în grup cu grupul vulnerabil (persoane în vârstă, femei), chestionați – 12 rezidenți
Lotul 1	Satul Chetrosu	27 martie 2026 11.00-12.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grup cu întreprinderile din apropierea R7 RoW, discuții în grup cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință Prezentare a broșurii cu informații despre proiect și GRM	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/p/1CC91v6ehQ/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității - 23 de participanți, discuții în grup cu întreprinderile din apropierea R7, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei) Chestionați – 25 de rezidenți
Lotul 1	Satul Zgurița	27 martie 2026 13.00-14.00	Întâlnire cu comunitatea, interviuri	Consultanți ESA/NRA	Panou informativ	Implicarea comunității – 17 participanți, discuții în grupuri

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
			individuale cu asistentul social al autorității locale și discuții în grup cu grupurile vulnerabile, sondaj de referință, prezentare a pliantului cu informații despre proiect și GRM			focus cu grupuri vulnerabile (persoane în vârstă, femei); chestionați – 11 rezidenți
Lot 1	Satul Șolcani (inclusiv satul Cureșnița-Nouă)	27 martie 2026 15.00-16.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM.	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/1Ctc2eUSu9/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității - 19 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea R7, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei), chestionați – 17 rezidenți
Lot 3	Comuna Costești (inclusiv satele Pășcăuți, Dămășcani, Duruitoarea, Proscureni)	1 aprilie 2026 11.30 – 12.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), studiu de referință, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM.	Consultanți ESA/NRA	www.primariacostesti.md	Implicarea comunității – 15 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei); chestionați – 15 rezidenți
Lot 3	Satul Petrușeni	1 aprilie 2026 11.30 - 12.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/g/17k4yJmii1/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității – 9 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei), chestionați – 12 rezidenți

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
			persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință, prezentare a pliantului cu informații despre proiect și GRM.			
Lot 3	Comuna Gălășeni (cu satul Mălăiești)	1 aprilie 2026 14.00-14.30	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință, prezentarea pliantului cu informații despre proiect și GRM.	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/g/16NKSStHkw/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității – 19 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei); chestionați – 16 rezidenți
Lot 3	Satul Șaptebani	1 aprilie 2026 13.00-14.00	Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință, prezentare a pliantului cu informații despre proiect și GRM.	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/p/1ECrfnvpoo/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității – 11 participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei); chestionați – 14 rezidenți
Lot 3	Satul Hiliuți	1 aprilie 2026 14.30- 15.00	Ședință comunitară, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/p/16qctv8Z1m/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității – 27 de participanți, discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei), chestionați – 15 rezidenți

Lot	Comunități/ Părți interesate cheie	Implicare și colectare de date primare	Tipul propus de implicare	Responsabi lități	Link către publicație	Participanți
Lot 3	Satul Pîrjota	1 aprilie 2026 15.30- 16.00	vârstă, femei), sondaj de referință, prezentare a broșurii cu informații despre proiect și GRM. Întâlnire cu comunitatea, discuții în grupuri focus cu proprietarii de terenuri și întreprinderile din apropierea coridorului R7, discuții în grupuri focus cu persoanele vulnerabile (persoane în vârstă, femei), sondaj de referință, prezentare a pliantului cu informații despre proiect și GRM.	Consultanți ESA/NRA	https://www.facebook.com/share/1PQNLZ5THi/?mibextid=wwXlfr	Implicarea comunității – 15 participanți Discuții în grup cu proprietarii de terenuri și întreprinderile, discuții în grup cu grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, femei); chestionați – 12 rezidenți

Tabelul 3-11 : Prezentare generală a consultărilor publice

Peste 280 de participanți au luat parte la întâlnirile comunitare și au fost realizate peste 220 de sondaje de referință. În toate localitățile s-a aplicat o abordare standardizată și multimodală de implicare, asigurând incluziunea și accesibilitatea.

Metode de implicare a comunității și de colectare a datelor primare: panou informativ, discuții în grupuri de focus, prezentarea unui pliant care includea modelul GRM și explicații detaliate oferite comunităților, anunț online privind consultările publice, sondaj de referință, întâlniri individuale.

Figura 3-10 : Implicarea comunității

În cadrul procesului de consultare, publicul a fost invitat să ofere observații cu privire la restricțiile existente și la impactul asupra utilizării drumurilor actuale de către comunități, întreprinderi și proprietari de terenuri care se află

în contact zilnic cu drumurile legate de proiect. Întrucât cele mai recente proiecte ale Proiectului nu au făcut încă obiectul unui proces de consultare cuprinzător și structurat, SEP urmărește să asigure o implicare semnificativă a părților interesate, care să informeze comunitățile afectate și să colecteze feedback pentru a sprijini perfecționarea proiectului. Acest proces contribuie la identificarea, evitarea și reducerea potențialelor riscuri și impacturi de mediu și sociale, în conformitate cu ierarhia de atenuare. Aceste informații sunt prezentate în Raportul ESA.

Feedback-ul părților interesate colectat până în prezent a fost și va continua să fie integrat în elaborarea ESA, a proiectului detaliat și a auditului de siguranță rutieră. Un rezumat al acestui feedback va fi inclus, de asemenea, în primul Raport anual privind performanța de mediu și socială al din etapa de construcție, demonstrând modul în care contribuția părților interesate stă la baza optimizării continue a proiectului și îmbunătățește performanța de mediu și socială a proiectului.

Rezumatul concluziilor cheie și al feedback-ului (Evaluarea detaliată a situației inițiale și consultarea publică în anexa G)

Lot	Localități	Concluzii cheie
Lotul 1	(Drochia – Chetrosu – Zgurița – Șolcani)	Starea precară a drumurilor afectează în mod semnificativ siguranța, provoacă avarii la vehicule și afectează mobilitatea zilnică. Expunerea ridicată a zonelor rezidențiale la praf, vibrații și zgomot din cauza calității e a drumului. Infrastructură de siguranță deficitară (lipsa marcajelor, a iluminatului, a semnalizării rutiere și a benzilor de accelerare/decelerare). Riscuri pentru siguranța pietonilor (lipsa trecerilor de pietoni, acces nesigur la stațiile de autobuz, strămutarea zilnică a copiilor). Necesitatea îmbunătățirii drumurilor de acces locale și a celor de serviciu, inclusiv a conexiunilor mai sigure către proprietăți și terenuri agricole.
Lotul 2	(zona Rîșcani, Nicoreni, Țarigrad)	Nevoie critică de reabilitare a drumurilor și de proiectare rezistentă la schimbările climatice din cauza degradării accelerate (iarna anului 2026). Risc ridicat de accidente cauzat de lipsa controlului vitezei și de intersecțiile nesigure. Conflicte de trafic mixt (utilaje agricole vs. trafic rapid). Necesitatea îmbunătățirii proiectării intersecțiilor (sensuri giratorii, intersecții semaforizate, treceri de pietoni). Restricțiile temporare de acces pe durata lucrărilor de construcție au fost identificate ca o preocupare socio-economică majoră.
Lotul 3	(satele din raionul Rîșcani: Hiliuți, Pîrjota, Șaptebani, Gălășeni, Petrușeni)	Deficiențe sistematice de siguranță rutieră (iluminat, semnalizare, treceri de pietoni, curbe periculoase). Nevoie acută de îmbunătățiri integrate ale siguranței (trotoare, drenaj, bariere, stații de autobuz). Traversările agricole și strămutarea animalelor creează riscuri majore de coliziune. Impactul prafului provenit din exploatarea de carieră și de pe rutele de transport afectează sănătatea și vizibilitatea. Riscuri geotehnice (alunecări de teren, teren deluros) care necesită soluții ingineresti. Necesitatea amenajării unei jumătăți de bandă pentru vehiculele lente și a unei gestionări îmbunătățite a traficului.
Lotul 4	(Ocolitoarea Drochia – construcție nouă: Țarigrad, Miciurin)	Preocupare principală: exproprierea terenurilor și strămutarea economică ca urmare a noului traseu. Impactul asupra proprietarilor de terenuri agricole și necesitatea unei despăgubiri echitabile și a unor consultări. Impactul lucrărilor de construcție (praf, zgomot, perturbarea accesului) asupra comunităților din apropiere. Necesitatea implicării timpurii a părților interesate și a unei comunicări clare din partea GRM. Cerința privind integrarea în condiții de siguranță a noului traseu în rețeaua rutieră locală existentă.

Lotul 3	(Costești – legătura cu frontiera)	Presiunea traficului provenită de la punctul de trecere a frontierei (Costești–Stânca) reprezintă o problemă majoră. Traficul intens de camioane generează zgomot, praf și riscuri de siguranță, în special în apropierea așezărilor din zona punctului de trecere a frontierei. Este necesară o infrastructură de organizare a traficului, inclusiv o zonă de parcare propusă. Riscuri asociate fazei de reabilitare (perturbarea traficului, siguranța pietonilor și a bicicliștilor). Importanța strategică a coridorului pentru conectivitatea și comerțul internațional.
----------------	---	--

Tabelul 3-12 : Comentarii cheie

3.5.4 Cerințe transversale privind implicarea părților interesate

Implicarea părților interesate în cadrul **PR10** este o **cerință orizontală (transversală)** care susține implementarea eficientă a tuturor celorlalte cerințe de performanță (PR) ale BERD. SEP nu funcționează izolat — aceasta permite tuturor celorlalte PR să funcționeze eficient, asigurându-se că persoanele afectate sunt informate, consultate, ascultate și protejate pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului.

Legătura dintre PR10 și alte cerințe de performanță legate de proiect:	Rezumatul cerințelor legate de implicarea părților interesate
PR1: Evaluarea și gestionarea riscurilor și impacturilor de mediu și sociale	Identificarea părților interesate și implicarea semnificativă a acestora în timpul evaluării de mediu și sociale (ESA) constituie o parte integrantă a procesului de evaluare; Identificarea părților interesate care sunt afectate în mod disproporționat; Măsuri de abordare a riscurilor și impacturilor de mediu și sociale (așa cum sunt prevăzute în ESMP) pentru a ține seama de rezultatele implicării părților interesate; Monitorizarea pentru a răspunde reclamațiilor venite din partea lucrătorilor și a părților interesate externe; Raportarea periodică către BERD cu privire la punerea în aplicare a planului de implicare a părților interesate (SEP) Este necesară o implicare suplimentară a părților interesate în cazul apariției unor modificări semnificative ale riscurilor și impacturilor de mediu și/sau sociale
PR2: Munca și condițiile de muncă	Cerințe specifice privind comunicarea cu forța de muncă, consultarea în cazul concedierilor colective și un mecanism de soluționare a reclamațiilor pentru lucrători
PR4: Sănătate, siguranță și securitate	Cerințe specifice privind implicarea părților interesate în legătură cu furnizorii de servicii de sănătate, siguranță și securitate din comunitate și privind asigurarea unor canale confidențiale de raportare a incidentelor, după caz, atunci când sunt identificate riscuri de violență bazată pe gen
PR5: Achiziția de terenuri, relocarea involuntară și strămutarea economică	Procesul de evaluare a impactului strămutării trebuie să țină seama de opiniile persoanelor afectate și ale principalelor părți interesate relevante; O abordare proporțională a planificării relocării va ține seama de nivelul de interes al părților interesate; Cerințe privind implicarea părților interesate în fazele de planificare, implementare și monitorizare a relocării, în conformitate cu PR10, inclusiv: metode de consultare care să țină seama de grupurile vulnerabile și utilizarea unei documentații simple, practice, precise și adecvate din punct de vedere cultural. Mecanism de soluționare a reclamațiilor pentru procesul de achiziție a terenurilor și de relocare, inclusiv cerințe privind disponibilitatea unui mecanism de recurs (denumit și proces de apel) pentru soluționarea litigiilor în mod imparțial
PR6: Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii	Cerința ca părțile interesate să fie consultate în conformitate cu PR10 și, în mod specific, în cazul în care activitățile proiectului au un impact asupra elementelor prioritare de biodiversitate și/sau asupra habitatelor critice
PR8: Patrimoniul cultural	Cerințele specifice includ consultarea semnificativă și furnizarea de informații în timpul identificării patrimoniului cultural (material, în ceea ce privește probabilitatea descoperirilor întâmplătoare)

Tabelul 3-13 : Prezentare generală a cerințelor privind implicarea părților interesate

În paralel, se elaborează un Cadru privind achiziția de terenuri și relocarea (LARF), iar prezentul SEP face trimitere la acest document, în conformitate cu PR5 al BERD.

3.6 Planul de publicare a informațiilor și de consultare

Scopul acestei secțiuni este de a defini modul în care va fi publicat documentul ESA în fazele de pre-construcție, construcție și exploatare ale Proiectului de reabilitare a drumului R7, Tranșa 1. Abordarea asigură o comunicare oportună, accesibilă și incluzivă, atât în limba română, cât și în limba rusă, și îndeplinește cerințele PR10 ale BERD. Publicarea Evaluării de mediu și sociale (ESA) pentru Proiectul de reabilitare a drumului R7 (Loturile 1– 4) se realizează în conformitate cu cerințele Cerinței de performanță PR10 a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) – Dezvăluirea informațiilor și implicarea părților interesate, cu Legea privind protecția mediului din Republica Moldova, precum și cu dispozițiile naționale care reglementează accesul public la informații de mediu și procesele de consultare publică

3.6.1 Documentele care urmează să fie publicate

Următoarele informații vor fi publicate în format electronic și pe suport de hârtie:

Document	Scop
Rezumat netehnic (NTS)	Oferă un rezumat concis, bilingv, al concluziilor ESA
ESA (ESMP, ESAP, LARF)	Furnizarea de informații tehnice detaliate și privind măsurile de atenuare
Planul de implicare a părților interesate (SEP)	Describe procesul de implicare și de soluționare a reclamațiilor
Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM)	Explică procedura de depunere a reclamațiilor

Tabelul 3-14 : Prezentare generală a documentelor care vor fi publicate

3.6.2 Calendarul publicării

Publicarea pachetului ESA (cu SEP, NTS, LARF, RSA, ESMP, ESAP):

Lot	Comunități/Părți interesate cheie	Calendarul consultărilor (orientativ)	Tipul de implicare	Responsabilități
1-4	Administrația Națională a Drumurilor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	De confirmat, 2026	Atelier privind pachetul ESA Prezentarea concluziilor ESA și a măsurilor de atenuare. Reiterarea canalelor GRM și a cerințelor de monitorizare.	NRA / MIDR / Consultanții ESA
1-4	Administrația Națională a Drumurilor	De confirmat, 2026	Publicarea pachetului ESA, a SEP, a NTS și a procedurii GRM pe site-ul web al NRA. Comunicat de presă + notificări pe rețelele sociale.	ANR / MIDR / Consultanții ESA

Tabelul 3-15 : Publicarea pachetului ESA

3.6.3 Calendarul de implicare și responsabilitățile pe durata ciclului de viață al proiectului

SEP prezintă activitățile cheie de implicare a părților interesate care vor avea loc în etapa de pregătire a proiectului, până la implementare și închidere. Se pot include activități suplimentare în urma consultărilor cu beneficiarii proiectului, părțile interesate și contractanții, dacă acestea sunt considerate utile și necesare.

ANEXA F oferă un program cuprinzător de implicare a părților interesate, care trebuie urmat pe parcursul ciclului de viață al proiectului.

3.6.4 Documentarea și integrarea feedback-ului

Toate consultările vor fi documentate (procese-verbale, liste de prezență, fotografii, rezumate).

Metode de colectare a feedback-ului

Părțile interesate pot transmite comentarii prin:

- Formulare de transmitere GRM (online și tipărite)
- Adresele de e-mail și poștale ale consultanților NRA și ES A
- Registrele de la primării
- Cutii pentru feedback amplasate în clădirile administrative locale
- Depunerea directă în cadrul ședințelor publice

Se va ține un registru al tuturor observațiilor, care vor fi incluse în Raportul final privind evaluarea de mediu (ESA) și consultarea publică.

3.7 Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM)

Un mecanism eficient de soluționare a reclamațiilor (GRM) a fost instituit pentru proiectul R7, Tranșa 1, pentru a permite părților interesate să ridice întrebări, preocupări sau reclamații legate de performanța de mediu și socială, accesul la terenuri sau alte impacturi ale proiectului.

GRM asigură soluționarea problemelor în mod prompt, transparent și fără represalii, în conformitate cu PR10 al BERD, paragraful 29, precum și cu Legea nr. 148/2023 a Republicii Moldova privind accesul la informații de interes public, Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare (modificată ultima dată la 28.12.2023), Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239/2008 (modificată ultima dată la 28.10.2016) și GD nr. 1467/2016 – Regulamentul privind accesul public la informații de mediu (modificat ultima dată la 18.01.2019).

3.7.1 Obiective

- Asigurarea unor canale accesibile, transparente și echitabile prin care părțile interesate să poată depune plângeri;
- Prevenirea escaladării problemelor prin rezolvarea acestora la cel mai mic nivel posibil;
- Consolidarea încrederii între ANR, contractanți și comunitățile locale;
- Înregistrarea, urmărirea și raportarea reclamațiilor în mod consecvent pe toată durata ciclului de viață al proiectului.

3.7.2 Structură și proces

Proiectul aplică un mecanism pe trei niveluri:

Nivel	Entitate responsabilă	Descriere / Perioadă
Nivelul 1 – Șantier / Antreprenor / Autoritatea locală	Responsabilul cu mediul și siguranța al antreprenorului / Secretarul LPA	Primirea și înregistrarea reclamației; confirmarea primirii în termen de 7 zile lucrătoare;
Nivelul 2 – NRA/PIU.	Unitatea de mediu și socială a NRA/AND	Analizează cazurile; propune soluții și măsuri corective; oferă feedback și încheie cazul în termen de 30 de zile lucrătoare.
Nivelul 3 – Apel / Revizuire independentă	MIDR sau autoritățile naționale	Reclamantul poate face apel la minister sau la agenția relevantă; dacă problema nu se rezolvă, rămân disponibile căile de atac prevăzute de legislația națională.

Tabelul 3-16 : Prezentare generală a procesului

Se acceptă sesizări anonime. Mecanismul este gratuit și deschis tuturor persoanelor afectate, inclusiv lucrătorilor și grupurilor vulnerabile.

3.7.3 Canale de depunere a sesizărilor

Părțile interesate pot depune reclamații prin oricare dintre următoarele mijloace:

- În scris (formulare disponibile la birourile LPA – secretariat, pe șantierele de construcții – personalul E&S al antreprenorului). Formularele sunt prezentate în **ANEXA E**
- Prin e-mail sau prin formularul online de pe site-ul web al NRA (detalii în tabelul de mai jos);
- Verbal, în cadrul întâlnirilor sau către persoana de contact desemnată din cadrul Departamentului de Dezvoltare Durabilă și Mediu al NRA (Ludmila Vîrlan – Specialist în mediu – Șef de departament, e-mail: ludmila.virlan@andsa.md);
- Prin linia telefonică de asistență înființată la NRA/AND (detalii în figura de mai jos).

Toate reclamațiile sunt înregistrate în Registrul de reclamații al proiectului, li se atribuie un număr de urmărire și sunt monitorizate până la soluționare.

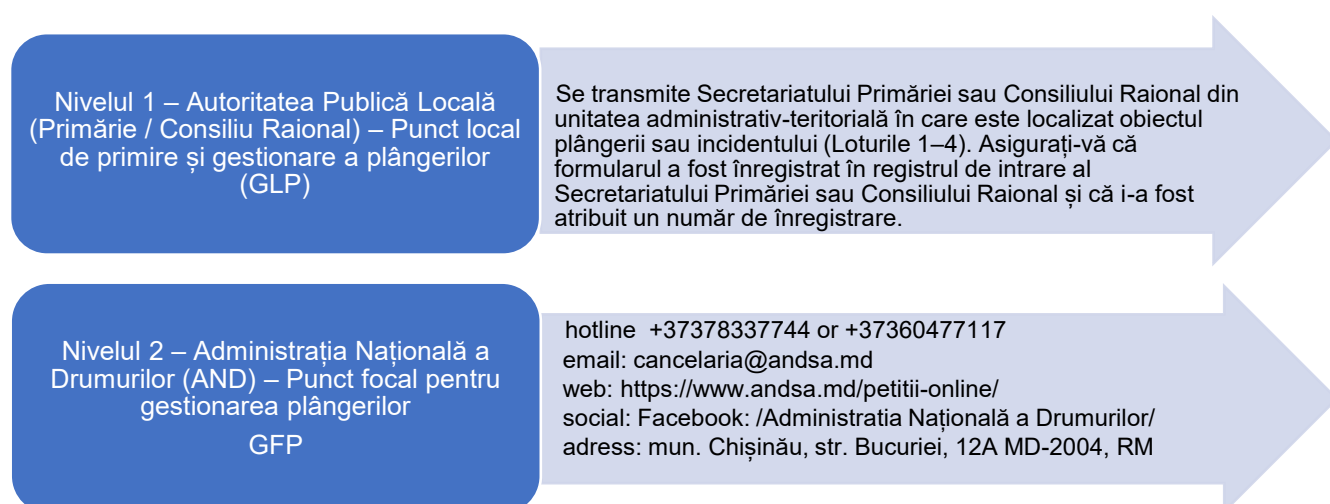

Figura 3-11 : Nivelurile de depunere a reclamației

Roluri și responsabilități pentru GRM

Responsabilitățile privind gestionarea sistemului GRM includ următoarele și pot fi actualizate periodic, în consultare cu ANR și echipele de lucru ale BERD.

Nivelul 1. Nivel local. Secretarul și supervisorul tehnic al autorităților publice locale (primării și consiliile raionale) vor acționa în calitate de **Punct Local de Reclamații (GLP)** și vor fi responsabili de colectarea reclamațiilor de la locuitorii locali și de la angajații antreprenorului. Canalele de depunere a reclamațiilor vor fi afișate pentru comunitate în fața panoului informativ al primăriei și pentru lucrători în apropierea șantierului de construcții, pe un panou de mari dimensiuni gestionat de antreprenor. Pentru angajații antreprenorului, vor fi disponibile o cutie specială pentru reclamații, plicuri pregătite (cu ștampila LGP sau FGP) cu formulare tipărite și adresa de e-mail pentru depunerea reclamațiilor (inclusiv a celor anonime). Inginerul de supraveghere a construcției sau specialistul dedicat în domeniul mediului și securității va fi responsabil de colectarea reclamațiilor de la angajații antreprenorului. Reclamația va fi înregistrată într-un formular standard de reclamație.

Nivelul 2. NRA va îndeplini rolul de **Punct Focal pentru Reclamații (GFP)**, care va înregistra reclamațiile depuse în Registrul de reclamații (baza de date) și le va examina în termen de 30 de zile, inclusiv verificarea informațiilor,

verificarea încrucișată și analiza, precum și urmărirea situației împreună cu solicitantul, după caz. Dacă este necesar, **Punctul Focal pentru Reclamații** va implica în această activitate specialiști din alte unități relevante.

Tot personalul responsabil pentru Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) trebuie să completeze formularul-model de înregistrare a reclamației/solicitării (**modelul din ANEXA E**) pentru a asigura un registru complet al GRM.

Informațiile privind Mecanismul de soluționare a reclamațiilor vor fi disponibile pe platforma online și vor fi incluse în comunicările desfășurate cu părțile interesate ale proiectului prin intermediul metodelor și instrumentelor de comunicare care fac parte din acest plan de implicare a părților interesate și din planul de comunicare al proiectului, inclusiv e-mailuri, site-ul web, ateliere, întâlniri, discuții în cadrul grupurilor de discuții etc.

Reclamațiile trebuie analizate imediat ce sunt primite și ierarhizate în vederea soluționării. Indiferent de termenele generale de răspuns și de soluționare, unele reclamații pot necesita o atenție imediată – de exemplu, o problemă urgentă de siguranță sau cazurile în care este vorba de daune aduse proprietății unei persoane în timpul unui studiu. Există unele reclamații care sunt simple și pot fi rezolvate rapid. Multe reclamații se referă la probleme destul de minore legate de lucrări de construcție, perturbări sau neplăceri sau la neînțelegeri care pot fi abordate și rezolvate prompt. Mecanismele de soluționare a reclamațiilor ar trebui să ofere un cadru pentru rezolvarea rapidă a acestor probleme, dacă este posibil și adecvat. Cu toate acestea, aceste reclamații ar trebui totuși înregistrate, iar soluția sau măsurile luate pentru rezolvarea lor ar trebui consemnate.

3.7.4 Mecanismul de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor

Se va institui un mecanism de soluționare a reclamațiilor (GRM) specific proiectului, la nivel local, proporțional cu riscurile și impacturile potențiale ale proiectului, pe baza practicilor de muncă și a procedurilor de resurse umane existente. În plus, se va pune la dispoziție un GRM specific pentru **lucrătorii direcți și cei contractați (lucrători care nu sunt angajați)**, în conformitate cu PR2. Contractanții, în calitate de angajatori, sunt, de asemenea, obligați să își instituie propriul mecanism intern de soluționare a reclamațiilor. Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM) va fi conceput într-o etapă timpurie și va fi instituit oficial odată cu intrarea în vigoare a proiectului și înainte de efectuarea oricăror plăți și de începerea lucrărilor de construcții civile. Responsabilitățile privind gestionarea sistemului Mecanismului de soluționare a reclamațiilor (GRM) sunt următoarele, sub rezerva actualizărilor periodice prin consultări cu PIU și echipele BERD. În cazurile legate de reclamații de muncă, **inginerul de supraveghere a construcțiilor**, prin intermediul specialistului **E&S/ofițerului de comunicare**, **Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM)** și, pentru cazurile specifice străinilor, **Inspectoratul General pentru Migrație**, pot fi implicați ca părți terțe de către NRA.

Procedura de implementare a GRM pentru angajați:

Solicitări cheie privind GRM pentru lucrători	Descriere
Procesul este transparent, imparțial și confidențial	Fiecare plângere trebuie tratată cu seriozitate și soluționată în mod consecvent, imparțial, confidențial și transparent. Acest lucru consolidează legitimitatea mecanismului în rândul angajaților și asigură utilizarea acestuia. Deși procedura poate prevedea că o reclamație trebuie adresată mai întâi superiorului ierarhic direct al angajatului, ar trebui să existe și opțiunea de a adresa reclamația mai întâi unui alt manager, de exemplu, unui manager de resurse umane, pentru a evita represaliile. Supravegherea finală a procedurilor de soluționare a reclamațiilor ar trebui să revină unui singur manager de nivel superior (nu unui angajat de nivel inferior). Numele acestei persoane ar trebui comunicat angajaților. Implicarea unui nivel adecvat de conducere arată clar că organizația ia în serios reclamațiile angajaților.

Solicitări cheie privind GRM pentru lucrători	Descriere
	Procesul de depunere a unei reclamații trebuie să fie simplu și ușor de înțeles și să interzică în mod clar orice fel de represalii împotriva angajaților care depun reclamații, inclusiv cele referitoare la hărțuirea sexuală. În absența unor măsuri de protecție adecvate, există riscul stigmatizării și al represaliilor împotriva angajaților care formulează acuzații de hărțuire sexuală.
Personalul și conducerea sunt informați și conștienți	Toți angajații ar trebui să fie informați cu privire la mecanismul de depunere a reclamațiilor încă de la angajare. Detaliile privind modul de funcționare al acestuia – inclusiv datele de contact actualizate – ar trebui să fie ușor accesibile (de exemplu, în manualele de instruire ale personalului și pe panourile de afișaj). Toate comunicările privind mecanismul de depunere a plângerilor ar trebui să fie într-o limbă pe care angajații o înțeleg
Preocupările sunt abordate prompt	Procedurile trebuie să prevadă timp suficient pentru investigarea completă a reclamațiilor, dar trebuie să vizeze o soluționare rapidă. Cu cât o reclamație este lăsată să se prelungească mai mult, cu atât poate fi mai dificil pentru ambele părți să revină la normal după aceea. Trebuie stabilite termene limită pentru fiecare etapă a procesului, cum ar fi un interval maxim de timp între momentul depunerii unei reclamații și programarea unei întâlniri pentru investigarea acesteia
Se păstrează evidențe	Odată ce o plângere a fost formulată în mod oficial, este important să se păstreze înregistrări scrise corespunzătoare, pentru a spori transparența și a permite eventuala revizuire a procesului sau a deciziei luate. Dacă este posibil, plângerea inițială ar trebui să fie în scris. Răspunsul angajatorului ar trebui, de asemenea, consemnat. Orice măsuri luate, precum și motivarea acestora, ar trebui, de asemenea, consemnate, de exemplu, audierea privind plângerea și concluziile acesteia. Documentația trebuie să respecte drepturile lucrătorilor la viață privată și la protecția datelor.
Mecanismul ține seama de nevoile tuturor lucrătorilor, inclusiv ale grupurilor vulnerabile	Angajații care se pot simți deosebit de vulnerabili (cum ar fi femeile, minoritățile etnice sau religioase, lucrătorii migranți, lucrătorii tineri, angajații cu dizabilități) nu ar trebui descurajați să depună o plângere. Prin urmare, procesul de depunere a plângerilor ar trebui să fie confidențial, pentru a permite angajaților să depună o plângere fără ca altcineva să afle. De asemenea, este o bună practică ca personalul care primește și procesează reclamațiile să includă atât un bărbat, cât și o femeie, astfel încât angajații să poată alege cu cine doresc să discute. În cazul în care există bariere lingvistice, poate fi necesar să se pună la dispoziție materiale scrise în diferite limbi și să se apeleze la interpreți. Interpreții ar trebui să fie percepuți de ambele părți ca fiind imparțiali.
Rolul reprezentanților angajaților	Reclamațiile și disputele colective ar trebui tratate folosind aceeași abordare ca și plângerile și reclamațiile individuale; acolo unde există acorduri privind reclamațiile colective sau soluționarea disputelor, orice proceduri noi ar trebui să se bazeze pe acest cadru convenit. Dacă o organizație a lucrătorilor (de obicei un sindicat) depune reclamația sau reprezintă lucrătorul care o depune, organizația respectivă ar trebui să aibă dreptul de a fi notificată și de a fi prezentă în toate etapele procedurii. În cazul în care procedura este convenită cu sindicatele, ar putea fi posibil să se ia măsuri pentru a evita acțiunile sindicale până la finalizarea procedurii.
Accesul la căi de atac judiciare	Angajatul ar trebui să înțeleagă că are dreptul să recurgă la căi judiciare sau administrative (tribunalul muncii, instanța de muncă sau inspectoratul muncii).
Considerații specifice privind violența bazată pe gen	PR2 prevede că mecanismele de soluționare a reclamațiilor trebuie să includă dispoziții privind plângerile confidențiale și cele care necesită măsuri speciale de protecție, cum ar fi sesizările privind violența bazată pe gen. Angajații care depun reclamații legate de discriminare sau violență bazată pe gen trebuie protejați împotriva victimizării sau a altor consecințe negative. Având în vedere natura sensibilă a cazurilor de hărțuire sexuală, este o bună practică să se ofere mai multe puncte de contact pentru depunerea unei reclamații, inclusiv cel puțin o persoană de contact de sex feminin, în cazul în care un angajat nu se simte confortabil să se adreseze unei anumite persoane (de exemplu, deoarece aceasta este hărțuitorul sau are legături personale cu hărțuitorul). De asemenea, ar trebui să existe canale disponibile prin care angajații să poată depune reclamații în mod anonim.

Figura 3-12 : Procedura GRM pentru angajați

Lucrătorii din cadrul proiectului vor fi informați cu privire la mecanismele alternative de soluționare a litigiilor (GRM) în cazul în care problemele lor nu pot fi soluționate pe cale amiabilă de către angajatorii lor respectivi și/sau în cazul în care nu se simt în siguranță să raporteze plângerile către angajatori (cum ar fi condițiile de muncă nesigure). De asemenea, în cazul în care se află într-o situație periculoasă, nesigură, cu implicații dezastruoase pentru sănătate sau care pune viața în pericol, atunci când nu există timp pentru a notifica conducerea companiei (supraîncălzirea containerelor cu risc de explozie, scurgeri de gaz, cabluri electrice rupte/neizolate etc.), aceștia trebuie informați că pot apela direct la numărul 112 fără a fi sancționați ulterior de către companie. În ceea ce privește plângerile privind violența de gen și hărțuirea sexuală, angajații vor fi informați cu privire la liniile telefonice de urgență instituționale dedicate disponibile.

Principala entitate de monitorizare a lucrătorilor va fi **inginerul de supraveghere a construcțiilor**. În responsabilitatea sa va intra monitorizarea numărului de angajați prezenți pe șantier, a faptului dacă aceștia lucrează în condiții de siguranță, dacă sunt plătiți de către antreprenor și dacă nu sunt discriminați din niciun motiv.

3.7.5 Comunicare și sensibilizare

Informațiile privind GRM vor fi:

- incluse în broșurile proiectului (**ANEXA C**) și publicate pe site-urile MIDR / NRA;
- prezentate în cadrul întâlnirilor cu comunitatea și al ședințelor de informare pentru lucrători;
- afișate pe panourile de afișaj de la șantierele proiectului și de la birourile LPA.

Materialele vizuale vor indica punctele de contact cheie și termenele de răspuns de 7 / 30 de zile.

3.7.6 Fluxul de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului

Fluxul de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului (a se vedea și Anexa E) ilustrează întregul proces și entitățile responsabile.

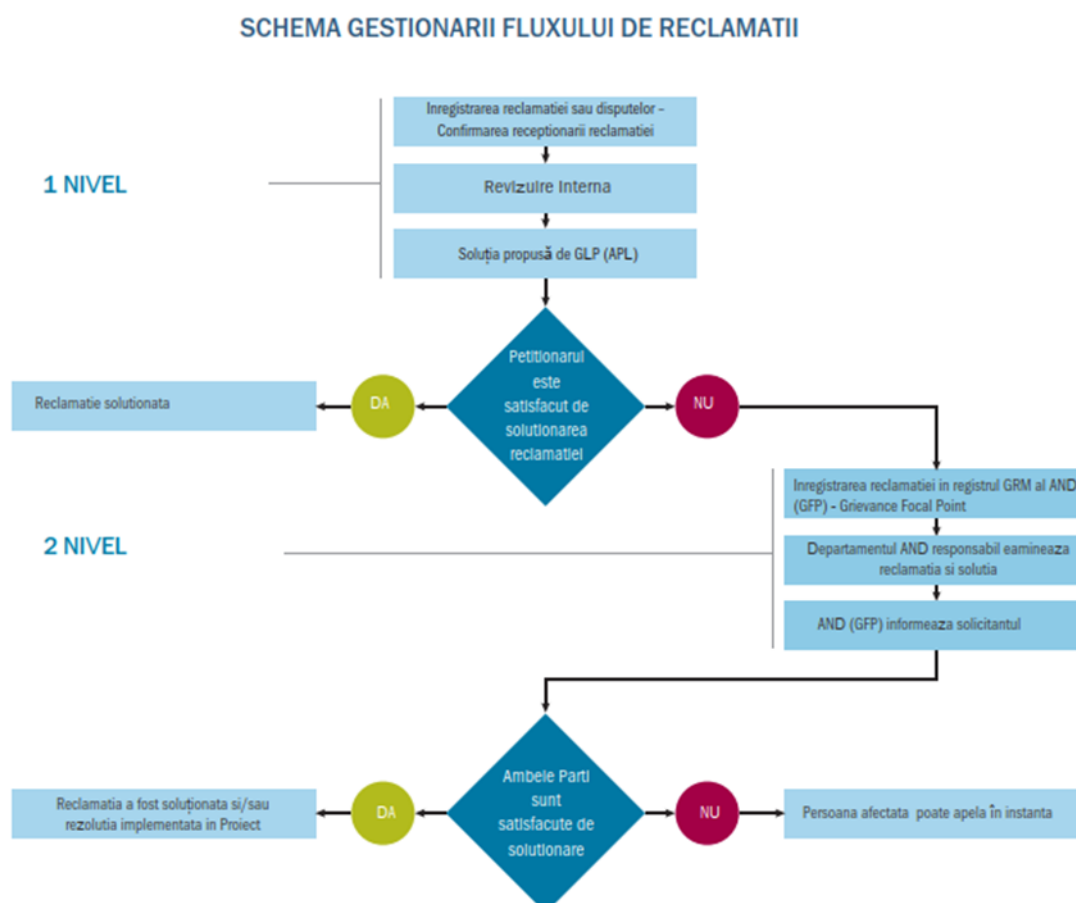

Figura3-13 : Fluxul de soluționare a reclamațiilor din cadrul proiectului

NRA/AND va menține o bază de date consolidată a reclamațiilor, care va cuprinde:

- Numărul și tipul reclamațiilor;
- Timpul necesar pentru soluționare;
- Proporția reclamațiilor soluționate în termenele stabilite;

- Probleme recurente care necesită măsuri de remediere la nivel sistemic.

Rezumatele trimestriale privind tendințele reclamațiilor vor fi comunicate către BERD și incluse în Raportul privind performanța socială și de mediu (ESPR). Lecțiile învățate din reclamații vor sta la baza actualizării măsurilor de atenuare și a practicilor de implicare a părților interesate.

3.8 Roluri și responsabilități

Sistemul de guvernanță al Republicii Moldova combină un cadru de politici centralizat cu o administrație locală descentralizată. Instituțiile enumerate mai jos asigură implementarea proiectului în conformitate cu legislația națională privind infrastructura, mediul, siguranța și sănătatea publică. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale asigură orientarea generală a politicilor, în timp ce Administrația Națională a Drumurilor acționează ca unitate de implementare a proiectului – PIU (prin intermediul Departamentului de Dezvoltare Durabilă și Mediu și al ofițerilor de legătură cu comunitatea) în coordonare cu organismele de supraveghere în domeniul mediului și al aspectelor sociale.

3.8.1 Principalele părți interesate și responsabilitățile instituționale privind implementarea proiectului

Parte interesată/Instituție	Responsabilități principale
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Autoritate centrală specializată responsabilă de politica în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale. Supraveghează reabilitarea, modernizarea și extinderea rețelei rutiere naționale; asigură mecanismele de finanțare din fondul rutier; coordonează infrastructura de alimentare cu apă și de canalizare; și pune în aplicare planificarea dezvoltării regionale și urbane. (Regulament aprobat prin Decretul guvernamental nr. 690/2017)
Administrația Națională a Drumurilor (fosta Administrație de Stat a Drumurilor) (Unitatea de Implementare a Proiectului – UIP)	Înființată în 2022 în cadrul MIRD. Responsabilă de întreținerea, repararea, reabilitarea și gestionarea drumurilor publice naționale. La 13 iunie 2024, Guvernul a aprobat reorganizarea acesteia într-o societate pe acțiuni cu capital integral de stat, pentru a îmbunătăți eficiența financiară și absorbția fondurilor externe. ANR a primit în concesiune aproximativ 5 993 km de drumuri pe o perioadă de 35 de ani. Agenția Proprietății Publice acționează în calitate de fondator al acesteia.
Agenția Națională de Transport Rutier (ANTA)	Pune în aplicare politicile naționale de transport și controlează respectarea legislației naționale și internaționale în domeniul transporturilor. Începând cu 30 iulie 2025, ANTA a primit, de asemenea, responsabilitatea pentru gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, inclusiv inspecții, audituri de siguranță și funcționarea Consiliului Național pentru Siguranța Rutieră.
Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	Inspectoratul îndeplinește următoarele funcții în domeniul construcțiilor și al urbanismului: monitorizarea punerii în aplicare a documentației de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbană; verificarea volumului și a costurilor lucrărilor de construcție în cazurile în care proiectele sunt finanțate din fonduri publice.
Autoritățile publice locale (APL)	Dețin autoritate autonomă în materie de dezvoltare locală și prestare de servicii. Fiecare raion (district) alege un consiliu de raion care coordonează consiliile locale. Primarii și membrii consiliilor sunt aleși pentru un mandat de patru ani prin vot direct, secret și universal. ALP-urile supraveghează eliberarea autorizațiilor locale, utilizarea terenurilor și infrastructura comunitară.
Agenția de Mediu (AM)	Pune în aplicare politica de mediu, eliberează autorizații și monitorizează componentele de mediu (aer, apă, sol, biodiversitate). Publică Raportul național de mediu.
Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM)	Supraveghează punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul cercetării geologice, al protecției solului și a apelor subterane, precum și al gestionării resurselor minerale.
Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM)	Asigură controlul statului asupra activităților cu impact asupra mediului și asupra utilizării resurselor; monitorizează protecția apelor și a pădurilor și asigură respectarea autorizațiilor și a reglementărilor de mediu.
Agenția Moldsilva	Administrează fondul forestier de stat și gestionarea vânatului. Asigură silvicultura durabilă și conservarea biodiversității, protecția pădurilor și gestionarea faunei sălbatice.
Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Monitorizează calitatea apei potabile și a apelor uzate; asigură respectarea standardelor sanitare și de sănătate. Supraveghează prevenirea riscurilor pentru sănătate legate de poluarea apei și a aerului.
Inspectoratul de Stat al Muncii	Monitorizează și asigură respectarea legislației muncii și a drepturilor angajaților. Asigură condiții de muncă echitabile, remunerație corespunzătoare, respectarea timpului de lucru

	și de odihnă, precum și siguranța la locul de muncă. Misiunea sa este de a proteja lucrătorii și de a promova securitatea și sănătatea în muncă, verificând dacă angajatorii respectă întreaga legislație a muncii.
Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Este responsabil de protecția civilă, de gestionarea răspunsului la dezastre și de coordonarea acțiunilor de urgență legate de hazarduri naturale sau tehnologice.
Proiectant	Proiectantul este responsabil de monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiectare pe durata execuției lucrărilor de construcție, precum și de participarea la întocmirea Cărții tehnice de construcție și la recepția lucrărilor finalizate.
Antreprenor	Este responsabil pentru executarea corespunzătoare a lucrărilor în conformitate cu măsurile prestabilite și cu respectarea standardelor naționale și a cerințelor instituției finanțatoare. În acest scop, antreprenorul va numi un responsabil de mediu (de exemplu, inginer de mediu, specialist în mediu sau echivalent) și un consultant social cu experiență adecvată, care vor fi responsabili de implementarea tuturor cerințelor de mediu și sociale din Planul de gestionare a impactului social și de mediu (ESMP).
Inginerul de supraveghere a construcției	Se asigură că antreprenorul pune în aplicare în mod corespunzător cerințele de mediu specificate în documentația contractuală și în Planul de gestionare a aspectelor sociale și de mediu (ESMP) aprobat la începutul lucrărilor de construcție.

Tabelul317 : Prezentare generală a responsabilităților

Implementarea cu succes a Planului de implicare a părților interesate (SEP) depinde de o alocare clară a responsabilităților între instituțiile implicate în proiectul R7 Tranșa 1. Cadrul de mai jos definește cine gestionează publicarea informațiilor, consultarea, soluționarea reclamațiilor și raportarea la fiecare nivel.

3.8.2 Cadrul instituțional privind implementarea SEP

Entitate / Instituție	Responsabilități cheie privind implicarea părților interesate
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)	• Supravegherea generală a implementării proiectului și a implicării părților interesate. • Supravegherea Administrației Naționale a Drumurilor (NRA) și coordonarea cu BERD. • Aprobarea actualizărilor SEP și a rapoartelor de informare. • Analiza reclamațiilor nerezolvate (nivelul 3).
Administrația Națională a Drumurilor (AND) (Unitatea de Implementare a Proiectului – PIU)	• Coordonarea zilnică a activităților de implicare și de informare. • Ținerea la zi a registrului de reclamații și raportarea către BERD. • Organizarea consultărilor publice și a reuniunilor de monitorizare. • Asigurarea respectării de către contractanți a cerințelor SEP și GRM. • Întocmirea rapoartelor trimestriale privind implicarea părților interesate și reclamațiile.
Contractanți / Subcontractanți	• Desfășurarea activităților de informare și comunicare la nivel de șantier cu comunitățile afectate. • Menținerea unui sistem de gestionare a reclamațiilor lucrătorilor în conformitate cu PR2. • Raportarea lunară către Autoritatea Națională de Reglementare) (cu privire la interacțiunile și problemele comunității.
Autoritățile publice locale (LPA)	• Facilitează activitățile de sensibilizare a comunității și logistica locațiilor. • Diseminarea informațiilor privind proiectul prin intermediul panourilor de afișaj și al mass-mediei locale. • Sprijinirea persoanelor vulnerabile sau defavorizate în participarea la consultări. • Să transmită reclamațiile către NRA pentru a fi înregistrate în Registrul de reclamații.
Consultant (MC Mobility / MM Engineering/Haskoning)	• Sprijinirea NRA în implementarea SEP, informarea publicului și monitorizarea părților interesate în etapa A a evaluării de mediu (ES). • Să ofere instruire contractorilor și reprezentanților autorităților locale de planificare (LPA) cu privire la procedurile de implicare și de gestionare a relațiilor cu părțile interesate (GRM). • Documentarea întâlnirilor și întocmirea rapoartelor sumare.
BERD	• Analizează și monitorizează implementarea SEP și procesul de informare publică. • Oferirea de îndrumări privind alinierea la PR10 și revizuirea statisticilor privind reclamațiile din ESPR.

Tabelul 3-18 : Prezentare generală a responsabilităților cheie ale diferitelor părți interesate în ceea ce privește implementarea SEP

3.8.3 Coordonare și raportare

- NRA va acționa ca punct central de coordonare pentru toate activitățile de implicare a părților interesate.
- Rapoartele trimestriale vor rezuma consultările, reclamațiile și măsurile corective și vor fi transmise către MIDR și BERD.

- Anual va avea loc o reuniune de evaluare a implementării SEP pentru a evalua performanța, a actualiza lista părților interesate și a planifica activitățile viitoare.
- Rolurile și responsabilitățile vor fi revizuite periodic pentru a reflecta progresul proiectului sau schimbările instituționale.

3.9 Monitorizare și raportare

Monitorizarea și raportarea sunt parte integrantă a evaluării eficacității implicării părților interesate și a asigurării îmbunătățirii continue.

Proiectul va aplica indicatori-cheie de performanță (KPI) clari pentru a urmări acoperirea consultărilor, gestionarea reclamațiilor și includerea grupurilor vulnerabile.

Rezultatele vor fi raportate trimestrial pe durata construcției și anual pe durata exploatării către BERD și vor fi făcute publice prin actualizări sumare pe site-urile web ale NRA și MIDR.

3.9.1 Obiectivele de monitorizare

- Verificarea faptului că activitățile de implicare sunt desfășurate conform planificării și în conformitate cu PR10;
- Măsurarea participării și a gradului de receptivitate (numărul de consultări, reclamațiile soluționate etc.);
- Asigurarea documentării feedback-ului din partea părților interesate și a luării de măsuri în consecință;
- Identificarea tendințelor și a problemelor recurente pentru a sprijini managementul adaptativ.

3.9.2 Indicatori-cheie de performanță

Acești indicatori-cheie de performanță (KPI) asigură că Planul de implicare a părților interesate (SEP) pentru Proiectul R7 Tranșa 1 (Categorie B) îndeplinește obiectivele PR10:

- implicare sistematică,
- consultare incluzivă și semnificativă,
- publicarea la timp a informațiilor,
- gestionarea eficientă a reclamațiilor,
- monitorizarea și îmbunătățirea continuă.

Acestea sunt concepute pentru a fi măsurabile, verificabile și aliniate la cerințele descrise în PR10, inclusiv publicarea informațiilor, consultarea semnificativă, mecanismele de soluționare a reclamațiilor și implicarea grupurilor vulnerabile.

KPI	Definiție	Țintă/Măsură
1 . Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru identificarea părților interesate și asigurarea caracterului incluziv		
Exhaustivitatea registrului părților interesate	Părțile interesate sunt actualizate pe tot parcursul ciclului proiectului.	Registrul este actualizat trimestrial.
Acoperirea grupurilor vulnerabile	Măsura în care grupurile vulnerabile sunt identificate și implicate separat (PR10).	100 % din categoriile vulnerabile au fost identificate și implicate.
Utilizarea unor metode adecvate din punct de vedere cultural	Implicarea prin metode adaptate nevoilor grupurilor vulnerabile	Cel puțin 2 metode de implicare personalizate utilizate pentru fiecare grup vulnerabil.
2 . Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru o consultare semnificativă		

KPI	Definiție	Țintă/Măsură
Acoperirea consultării	Procentul comunităților din zona de interes (AoI) în care au avut loc consultări (formale + informale).	100 % din comunitățile din zona de interes (AoI) au fost consultate.
Rata de participare	Numărul de participanți raportat la populația estimată.	Minimum 10% din gospodării pe așezare sau 30 de locuitori (oricare dintre aceste valori este mai mare).
Participare echilibrată din punct de vedere al genului	PR10 impune incluziunea de gen	Participare minimă de 40% din partea femeilor.
Dovezi ale unui dialog bidirecțional	Înregistrarea întrebărilor, a preocupărilor și a modului în care feedback-ul a influențat procesul decizional.	Toate consultările au secțiuni documentate de întrebări și răspunsuri, precum și măsuri de urmărire.
Satisfacția față de calitatea consultării	Participanții evaluează claritatea, deschiderea și corectitudinea.	Scor de satisfacție de $\geq 80\%$ în sondajul realizat după întâlnire.
3 . Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru eficacitatea mecanismului de soluționare a reclamațiilor		
Gradul de cunoaștere a mecanismului de soluționare a reclamațiilor (GM)	Procentul de rezidenți care cunosc GM (pe baza sondajelor).	Grad de cunoaștere în rândul comunității de $\geq 75\%$.
Accesibilitatea GM	Disponibilitatea mai multor canale ale GM (în scris, linie telefonică de urgență, online, cutie poștală la primărie).	Cel puțin 4 canale funcționale.
Timpul de răspuns	Timpul scurs de la primirea reclamației până la confirmarea inițială (PR10 impune o comunicare promptă).	≤ 5 zile lucrătoare.
Timpul de soluționare	Timpul necesar pentru soluționarea completă a reclamațiilor.	≤ 30 de zile calendaristice pentru cazurile standard.
Preluarea reclamațiilor anonime	Funcționalitatea canalelor confidențiale/anonime (PR10).	Reclamațiile anonime sunt acceptate și documentate; se asigură confidențialitate 100%.
Rata de apel	Procentul de reclamații redeschise sau escaladate.	$< 10\%$ (ceea ce indică soluționări adecvate).
Analiza tematică a reclamațiilor	Urmărirea problemelor recurente pentru ajustarea măsurilor de atenuare.	Raportare trimestrială a tendințelor.
4 . Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru implicare în timpul implementării proiectului		
Regularitatea implicării	Frecvența activităților de implicare în timpul construcției/exploatării.	Lunar în perioadele de vârf ale lucrărilor; trimestrial în timpul exploatării.
Monitorizarea impacturilor comunicate părților interesate	Procentul din rezultatele monitorizării făcute publice (informații privind zgomotul, vibrațiile și siguranța traficului).	Publicarea integrală a rezumatelor de monitorizare.
Actualizări privind construcția	Notificare prealabilă privind activitățile care pot provoca perturbări.	Notificări emise cu ≥ 10 zile înainte de începerea lucrărilor.
Prezența unui ofițer de legătură cu comunitatea (CLO)	Nivelul de accesibilitate al personalului de implicare al proiectului (PR10).	CLO este prezent în fiecare district afectat cel puțin o dată pe săptămână.
5 . Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru capacitatea organizațională internă		
Adecvarea personalului	Dacă sunt în funcție ofițeri CLO dedicați, echipa E&S și personalul GM.	Toate posturile sunt ocupate; înlocuirile se fac în termen de 30 de zile.
Acoperirea formării	Procentul de personal instruit cu privire la cerințele PR10, gestionarea GM, confidențialitate și evitarea represaliilor	100% din personalul de teren și CLO-uri sunt instruiți anual.
Conformitatea SEP a contractanților	Contractanții realizează activitățile necesare de implicare și întocmesc rapoartele către directorul general.	Raportare lunară privind conformitatea; zero neconformități majore.
7. Indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru monitorizare, raportare și gestionare adaptativă		
Actualizări SEP	Frecvența actualizărilor pentru a reflecta noile riscuri sau fazele proiectului.	Actualizare anuală a SEP + actualizări atunci când riscurile se modifică.
Completitudinea registrului de implicare a părților interesate	Se păstrează înregistrările tuturor interacțiunilor	100% dintre evenimente sunt înregistrate.
Raportarea publică	Frecvența rapoartelor externe către părțile interesate.	Rapoarte semestriale de informare a comunității.
Măsuri corective implementate	Procentul de acțiuni corective finalizate în termenul stabilit.	$\geq 90\%$ la timp.

Tabelul319 : Prezentare generală a indicatorilor-cheie de performanță (KPI)

3.9.3 Raportare și revizuire

- Rapoartele interne trimestriale vor cuprinde feedback-ul părților interesate, reclamațiile și măsurile corective, făcând parte din Rapoartele de monitorizare a aspectelor de mediu și sociale ale proiectului.
- Rezumatele anuale vor fi publicate pe site-urile oficiale și incluse în Raportul privind performanța de mediu și socială (ESPR) transmis către BERD.
- Eficacitatea implementării SEP va fi revizuită anual și ajustată după cum este necesar, asigurându-se relevanța și coerența cu progresul proiectului.

*Înregistrările de monitorizare și statisticile privind reclamațiile sunt păstrate în baza de date a NRA(AND) privind implicarea părților interesate și reclamațiile (a se vedea **Anexa E**).*

3.10 Anexe și referințe

Următoarele anexe furnizează documentația justificativă și dovezile detaliate la care se face referire pe parcursul prezentului Plan de implicare a părților interesate (SEP).

Anexă	Titlu / Conținut	Scop
Anexa A	Situația de referință socio-economică/ Chestionar socio-economic	O înțelegere precisă a condițiilor demografice, sociale, economice și funciare din zona de influență a proiectului, punct de referință pentru evaluarea impactului proiectului, determinarea eligibilității pentru despăgubiri și asistență, planificarea unor măsuri echitabile de relocare și refacere a mijloacelor de subsistență, precum și monitorizarea schimbărilor în timp pe parcursul ciclului de viață al proiectului.
Anexa B	Registrul părților interesate și lista de contacte	Prezintă în detaliu numele părților interesate, afilierea acestora și datele de contact. Reprezentare vizuală a zonei de influență a proiectului și a comunităților identificate.
Anexa C	Materiale de informare (broșuri, avize – versiunile RO și RU)	Dovezi privind materialele de informare publică utilizate pentru informare.
Anexa D	Registrul privind implicarea timpurie a părților interesate	Prezintă aspectele-cheie identificate în urma consultării părților interesate, concluziile, listele de prezență, procesele-verbale și relatările din presă.
Anexa E	Instrumente ale mecanismului de soluționare a reclamațiilor (formulare, diagramă, șablon de registru al părților interesate)	Instrumente practice pentru înregistrarea și soluționarea reclamațiilor.
Anexa F	Programul de implicare a părților interesate	Implicarea detaliată a părților interesate pe parcursul ciclului de viață al proiectului
Anexa G	Consultări publice, discuții în cadrul grupurilor de discuții și rezumatul sondajului de referință	Prezintă un rezumat al colectării datelor de referință din comunitățile situate în zona de interes (AoI), identifică preocupările exprimate, listele de prezență, procesele-verbale și rapoartele mass-media.

Tabelul 3-20 : Prezentare generală a anexelor

Referințe

- Politica de mediu și socială a BERD (2019), Cerința de performanță 10 – *Dezvăluirea informațiilor și implicarea părților interesate*.
- Termenii de referință pentru ES A și auditul de siguranță rutieră – *R7 Proiectul de reabilitare a drumurilor, Tranșa 1 (PR 015144)*.
- Legile și deciziile guvernamentale ale Republicii Moldova citate în secțiunea 2.
- Nota orientativă a BERD privind implicarea părților interesate (2012).
- Nota orientativă a BERD privind publicarea informațiilor și implicarea părților interesate (2023)
- Orientări privind cerințele specifice prevăzute în nota orientativă PR2 (2023)
- Mecanismul de soluționare a reclamațiilor angajaților: notă orientativă (2017)

- Orientări privind cerințele specifice prevăzute în nota orientativă PR4 (2023)
- Combaterea violenței și hărțuirii bazate pe gen (GBVH)

Anexă

ANEXA A – Situația socio-economică de referință/Chestionar Socio-Economic R7

ANEXA B – Registrul părților interesate și lista de contacte

ANEXA C – Materiale de informare (broșuri, avize – versiunile RO și RU)

ANEXA D – Registrul inițial al părților interesate

ANEXA E – Instrumente ale mecanismului de soluționare a reclamațiilor (formulare, diagramă, șablon de registru al părților interesate)

ANEXA F – Programul de implicare a părților interesate pe durata ciclului de viață al proiectului

ANEXA G – Consultări publice, discuții în cadrul grupurilor de discuții și rezumatul sondajului de referință